

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM ANASANAT DALI
GRAFİK TASARIM**

**GELİŞEN TEKNOLOJİ İLE BİRLİKTE DİJİTAL
İLLÜSTRASYONUN GÜNÜMÜZ GRAFİK
TASARIMINA ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Deniz YURTSEVEN**

**Danışmanı
Öğr. Gör.Kubilay DAĞBATIRAN**

İstanbul – 2015

İÇİNDEKİLER

ÖZET

SUMMARY

GİRİŞ

1. İLLÜSTRASYON TARİHİ

- 1.1. Tarih Öncesi İllüstrasyon, Antikçağ (30,000 MÖ – 600 MS)
- 1.2. Eski Avrupa itap İllüstrasyonları (İrlanda, Britanya c.600-1100)
- 1.3. Sarlman Hanedanlığı Kitap İllüstrasyonları (c.750-900)
- 1.4. Ottoman Kitap İllüstrasyonları (900-1050)
- 1.5. 18. Yüzyıl İllüstrasyonları

- 1.6. 19. Yüzyıl İllüstrasyonları

- 1.7. 20. Yüzyılda Avrupa'da İllustrasyon Tarihi
- 1.8. 20. Yüzyılda Amerika'da İllüstrasyon
- 1.9. Günümüz Türk illüstratörlerinden birkaç örnek

2. İLLÜSTRASYON ÇEŞİT VE SİTİLLERİ

- 2.1. Çocuklar İçin İllüstrasyon
- 2.2. Sanat ve Beceri
- 2.3. Art Nouveau
- 2.4. Poster
- 2.5. Dışavurumculuk
- 2.6. Sanat Dekorasyon
- 2.7. Romantizm
- 2.8. Sürrealizm
- 2.9. Realizm
- 2.10. Gotik
- 2.11. Psychedelic (Hayal Gördüren)
- 2.12. Yeni Dışavurumculuk
- 2.13. Yeni Realizm
- 2.14. Yeni Sürrealizm
- 2.15. Punk
- 2.16. Postmodernist İllüstrasyonlar
- 2.17. Digital İllüstrasyon
- 2.18. Karikatür

3. İLLÜSTRASYON TEKNİKLERİ

- 3.1. Karakalem Tekniği
- 3.2. Kuru Kalem Tekniği
- 3.3. Lavi Tekniği
- 3.4. Çini Mürekkeple Tarama Tekniği
- 3.5. Pastel Boya Tekniği
- 3.6. Sulu Boya Tekniği
- 3.7. Guaj Boya (Tempera) Tekniği
- 3.8. Kolaj Tekniği
- 3.9. Air-Brush Tekniği
- 3.10. Karışık Teknik
- 3.11. Akrilik Boya Tekniği
- 3.12. Yağlı Boya Tekniği

4. CUMHURİYET ÖNCESİ GRAFİK SANATI GELİŞİMİ

5. CUMHURİYET SONRASI GRAFİK SANATI GELİŞİMİ

6. RÖPORTAJ - GÜRCAN ÖZKAN

7. DİJİTAL İLLÜSTRASYON

7.1. Sayısal Görüntü Teknolojisinin Temel Kuralları

7.2. Görüntü Formatları

7.3. Renk Modelleri

7.4. Yazılımlar

SONUÇ

KAYNAKLAR

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Deniz YURTSEVEN
Anasanat Dalı : Grafik Tasarım
Programı : Grafik Tasarım
Tez Danışmanı : Öğr. Gör. Kubilay DAĞBATIRAN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2015

GELİŞEN TEKNOLOJİ İLE BİRLİKTE DİJİTAL İLLÜSTRASYONUN GÜNÜMÜZ GRAFİK TASARIMINA ETKİLERİ

ÖZET

Günümüzde bilgisayar teknolojisinin, mimariden haberleşmeye, sosyoljiden tıpa kadar her alandaki ihtiyaçlara cevap verecek seviyede olduğunu söylemek mümkün. Grafik tasarım, bilgisayar tekniğinin en geniş kapsamda uygulandığı alanlardır biridir. Grafik tasarımın bütün evreleri artık bilgisayar ortamında uygulanabilmektedir. Grafik tasarımın önemli bir parçası olan illüstrasyon, ilerleyen teknoloji sayesinde bilgisayar ortamında da gerçekleştirilebilmektedir. Klasik metotlarla uzun süreçlerde hazırlanan illüstrasyon çalışmalarını, bilgisayar yardımı ile çok daha kısa zaman zarfında tamamlamak mümkündür. Bu sürecin kısılmasının en büyük nedeni, tasarımcının kısa sürede tuşlar ve maouse ile basit komutlar vererek, çalışma üzerinde gereken düzenlemeleri yapabilmesidir. Ayrıca geleneksek tekniklerle yapılmış tasarımlar da bilgisayar ortamına taşınarak, üzerinde çizim ve renklendirme gibi değişiklikler yapmak mümkündür. İster klasik yöntemlerle isterse bilgisayar ortamında yapılmış olsun, bir illüstrasyonda belirlenen ve verilmek istenen konu, sanatçının yaratıcılığına gerek duyar. İllüstrasyon, iletişim ve görsel iletişimde yaşamsal bir öneme sahiptir. Günlük yaşantımızın hemen hemen her bölümüne girmiş olan illüstrasyonu, bir anlığına günümüzde kullanıldığı yerlerden ve tarihin tozlu sayfalarından kaldırdığımızı düşünürsek; şu an kullandığımız yazının bile illüstrasyonun evrim geçirmiş hali olduğu düşünüldüğünde, geçmişle bağlantımızın kopacağı kaçınılmaz bir gerçektir.

Bu tez iki ana hat çevrçevesinde ilerliyor. İlk olarak illüstrasyonun elle yapıldığı, teknolojinin buna destekçi ve yardımcı olamadığı dönemlerde illüstrasyonun nasıl yapıldığından, daha sonrasında günümüzde hangi teknolojilerin altında ve nasıl şekillendiğinden bahsedeceğim. Zamanın temposu ile hayatımıza giren teknolojik aletlerin illüstrasyona katkısından , günümüzdeki grafik tasarımı ne denli değiştirip geliştirdiğinden bahsedeceğim.

Yazının ikinci önemli noktası illüstrasyonun günümüz grafik tasarımına etkileridir. İlerleyen teknoloji sayesinde grafik tasarım ve grafik tasarım ürünlerine uyarlanan

illüstrasyonlardan bahsedeceğim. Asıl anlatmak istediğim ise ,llüstrasyonun tüm bu gelişim süreçlerinden sonra günümüze kadar gelerek dijital ortamda uygulanıyor olmasının grafik tasarıma etkileridir.

Sanatlarında derin değişimler yapmak için sürekli araştırma ve çalışma içinde bulunan günümüz sanatçıları, teknolojinin getirdiği yeni malzeme ve teknik olanaklar ile yeni anlatım yolları aramaktadırlar. Kullanılmakta olan klasik çizim araçlarının yanı sıra, bilgisayar teknolojisinde yaşanan büyük gelişmelerin sağladığı kolaylıklar nedeni ile bilgisayarın illüstrasyon alanında her geçen gün daha yaygın bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.Hatta öyledir ki şuanda günümüzde gördüğümüz grafik ürünlerdeki illüstrasyon çalışmaları büyük ölçüde bilgisayar ortamında uygulanmaktadır.

Bu araştırma elle yapılan illüstrasyon tekniklerinden, dijital illüstrasyon tekniği ile yapılan illüstrasyonun farklılıklarını göstererek, teknolojinin günümüz grafik tasarımına etkilerini anlatmak, temel bilgileri iletmek ve bundan sonra bu konu ile ilgili yapılacak çalışmalara kaynak olması amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İllüstrasyon, dijital illüstrasyon, illüstrasyon teknikleri.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Deniz YURTSEVEN
Field : Grafik Tasarım
Program : Grafik Tasarım
Supervisor : Instructor Kubilay DAĞBATIRAN
Degree Awarded and Date : Master – Ocak 2015

DIGITAL ILLUSTRATION WITH EMERGING TECHNOLOGIES IMPACT ON CONTEMPORARY GRAPHIC DESIGN

ABSTRACT

In today's world, computer technology is capable of answering anything we ask for even from architectural to communication, from sociology to medicine etc. Graphic design is one of the most using technique of computer. Every step of graphic design is available to use on the computer.

The one of the most important part of graphic design is illustration and now we can use it on computer. Before, illustration works took for hours but now it's possible to complete it with the help of computer. It's perfectible real quick because the designer use mouse and simple keys and it makes it even easier. Besides, it's possible to move the designs made with traditional techniques to computer and it's easier to make differences like drawing, colouration on it. Whether classical techniques or not, the subject and the main idea on the illustration needs the creativity of the designer. Illustration is vitally significant on communication and visual communication. If we think about removing the illustration, the connection between the past and today will be seperate because even the writing we use today is the evolved version of illustration.

The thesis is about two important things. Firstly, how to make illustration with no technology, how people make illustration by hand. And after that, i'm going to talk about today and how we make illustration with technology and how it take shape. You'll see how the illustration has changed and improved by technological devices.

The second important idea of the this thesis is the effects of illustration on today's graphic designs. The main thing what i actually want to talk about is the effects after that period change.

The artworkers who wants to make deep changings, keeps searching and working. They want to use the contexts of the technology. Apart of the current drawing tools, thanks to the changings of computer technology it becomes common using computers by doing illustrations. Actually, today almost all of the graphic products' illustrations are made by computers.

This research shows the differences between the handwritten illustrations and digital

illustrations, it explains the effects of technology on today's graphic designs and it gives the base information about illustration and also it aims being the source of new researchs.

Keywords: Illustration, digital illustration, illustration techniques.

1. GİRİŞ

İllüstrasyon açıklayan, netleştiren, aydınlatan, gözle görülür bir biçimde ortaya koyan ya da yazılmış bir yazıyı sade bir biçimde dekore eden bir çizim, resim ya da basılmış bir sanat eseridir. Tarihsel olarak, kitap ve dergi/gazete illüstrasyonları görsel sanatların baskın bir formu olmasına rağmen, illüstratörler grafik yeteneklerini posterlerde, reklamlarda, karikatürlerde, animasyonlarda, kutlama kartlarında ve karikatür şeritlerinde de kullanmaktadırlar. Bu tür çizimler çeşitli gravür, işleme, asitle aşındırma, taşbaskı, fotoğraflama, koyu ile açık arasında işlemler gibi baskı teknikleriyle çoğaltıldıktan sonra en çok mürekkepli kalem, karakalem, metalpoint tekniğiyle çizilmiştir. Günümüzde, beş temel illüstrasyon tekniği olduğunu söyleyebiliriz. Bunlar; bilgi grafiği (bilimsel kitaplar); edebi (çocuk kitapları); fantastik oyun ve kitaplar; basın (dergiler, gazeteler); ve reklamlar (reklam posterleri, indirim reklamları, ürün poşetleri). Bu illüstrasyonlardan bir çoğu bazı bilgisayar programları kullanılarak dizayn edilmiştir. Bunlardan bazıları; Adobe Illustrator, Photoshop ve CorelDRAW, Wacom tabletlerdir. Buna rağmen suluboya, pastel, yağlı boya, tahta işleme, linolyum üzerine yapılan gravür baskı ve mürekkepli kalem gibi geleneksel bazı yöntemler de kullanılmaktadır. Halihazırda, illüstrasyonun en iyi şekilde güzel sanat, uygulamalı sanat, dekoratif sanat olarak kategorize edilip edilmediği tartışılır. Bununla birlikte, yıllar boyunca yapılmış illüstratif başyapıtlara baktığımızda, bu sanat tipinin resim ve heykelle yan yana olduğunu rahatça söyleyebiliriz.

1. İLLÜSTRASYON TARİHİ

1.1. Tarih Öncesi İllüstrasyon, Antikçağ (30,000 MÖ – 600 MS)

İllüstrasyonun tarihi – yazının icadından önce – Chauvet, Lacaux ve Altamira'daki mağara boyamaya dayanır. Paleolitik dönem sanatçıları, etrafta gördüklerini çizebilmek için toprak boyası ve kömür kullandılar (MÖ.30,000 - MS 10,000). Bu basit ama hayat dolu karakalem resimler hayatta kalmayı başardılar. Klasik İlkçağ ve Karanlık Çağ'da yapılmış olanlarsa (c.30,000 BCE - 800 CE) daha şanssızdı, yok oldular. Var olanlardan dikkate değer olanlar Mısır illüstrasyonlarıydı, bunlar Firavun'un mezarında bulundular (c.3000-1000 BCE). Doğu Asya'da (Çin, Japonya), illüstrasyonun eski formları gravür sanatıyla yaratıldı.

Şekil 1. 1. Mısır Firavun mezarları

(huranurmesekabugublogspot.com.tr)

1. 2. Eski Avrupa itap İllüstrasyonları (İrlanda, Britanya c. 600-1100)

Erken Hristiyan sanatının en önemli örneklerinden biri, Orta Çağ süresince yapılan dini yazılardı. Bu el yazmaları, İrlanda, Britanya ve manastırlarda hayvan derilerinin üzerine elle yazılan ve sonrasında Biblical art ile süslenen Kutsal Aile ve Apostles'in de resimlerini içeren el yazmalarıdır. (Ayrıca bakınız; İllumine edilmiş El Yazmaları). Bu zaman içerisinde İncil'den illüstre edilmiş en önemliler; Cathact of St Columba (early 7th century), Book of Durrow (c.670), Lindisfarne Gospels

(c.700), the Echternach Gospels (c.700), the Lichfield Gospels (730), and the Book of Kells (c.800).

Şekil 1. 2. Cathact of St Columba,

(en.wikipwdia.org)

Şekil 1. 3. Book of Durrow

(peterchrisp.blogspot.com.tr)

1. 3. Şarlman Hanedanlığı Kitap İllüstrasyonları (c.750-900)

1. Charlemagne, 768'de Franks kralı oldu, 800'lerde Kutsal Roma İmparatorluğu'nda taç giydi. Dini el yazmalarını kendisi okumasa bile hırslı bir patrondu. Bu kitaplar Aachen'deki Şarlman kraliyetinde yazıcı ve sanatçı olanlar tarafından Hristiyan sanatıyla illüstre edilmiştir. Bazen gümüş ya da altın mürekkeple mora boyanmış yaprakların üstünde Charlemagne'in imparatorluğuna ait olduğunu belli eden mühürler bulunurdu. En önemli reformlardan birisi, Charlemagne tarafından takdim edilen yeni ve daha basit alfabelidir. Aynı zamanda “Caroline minuscule” olarak da bilinir. Kurtarılan en eski el yazması bu alfbedendir. Godescalc Evangelistary 783'te tamamlanmıştır. Diğer başyapıtlar; Utrecht Psalter (Utrecht Üniversitesi Kütüphanesi), the Coronation Gospels (Viyana), the Godescalc Pericopes (781-3, Bibliotheque Nationale, Paris), the Abbeville Gospels (Bibliotheque Municipale,

Abbeville), Trier Gospels (Stadtbibliothek, Trier) and the Lorsch Gospels (Vatikan Kütüphanesi, Roma), and the Egino Codex (796-99, Staatsbibliothek, Berlin).

Şekil 1. 4. Caroline minuscule

(www.codex99.com)

1. 4. Ottoman Kitap İllüstrasyonları (900-1050)

Charlemagne'in ölümünden sonra kitap boyamacılığı Otto'ya kadar durmuştu, 100 yıl sonrasında Otto geleneksel kitap boyama ve illüstrasyona devam etmeyi amaçladı. Aslında, bunu yapan Otto'nun torunuydu, 3. Otto bu tip el yazmaları için şevk doluydu. Saraydaki sanatçılara katılmadı, bunun yerine Trier gibi manastırlardan el yazmalarını istedi. Ottoman sanatında Boethius on Arithmetic, Bamberg Apocalypse illüstre edildi.

Ottoman kitap illüstrasyonu bizi Medievel el yazmaları illüminasyonuna götürür. Bu da; Roman, Gotik ve Uluslararası Gotik stili.

1. 4. 1. Roman Kitap İllüstrasyonları:

1. 4. 1. 1. Britanya ve Avrupa Kıtası (1050-1200)

10. yüzyılda, 600-900 tarihleri arasında İrlanda, İona ve Kuzey İngiltere’de kitap boyamacılığı yeni bir seviyeye ulaşmıştı. Bu dönemdeki en mükemmel el yazması illüminasyonu Benedictional St. Aethelwold, Winchester Piskopos'u için yapıldı. Bu el yazması Godeman adında bir rahip tarafından yapılmıştı. Aelfric, St Aethelwold'un çırağı ve biyografi tarafından çevirildi ve illüstre edildi. Bunlar the Old Testament (the Pentateuch)'in ilk beş kitabıydı. Diğer versiyonlar 11. yüzyılın başlarında yapıldı. Bunun dışında mezmurlar kitabı ve İncil geliştirildi ve resimlerle illüstre edildi. Bunlar Piskopos, Başpiskopos ve Papa'lara hediye edildi.

Bu sırada 1200'lerde İngiltere’de kitap endüstrisinde artış gözlemlendi. Bu büyüyen kitap endüstrisi kitap illüstratör ve illüminatörler tarafından desteklendi. Anahtar kelimeler; Vita Mathildis of Donizo (pre-1115, Vatikan Kütüphanesi, Roma); the St Albans Psalter (1120-30, Hildesheim); the Psalter of Henry de Blois (1140-60, İngiliz Kütüphanesi, London); the Lambeth Bible (1150, Canterbury); the Gospel Book of Henry the Lion (1173, Herzog August Bibliothek, Wolfenbuttel).

1. 4. 2. Gotik ve Uluslararası Gotik İllüstrasyon (1200 – 1450)

Erken gotik dönemde ortaya çıkan el yazmaları naturalizmden etkilendi. Fransa’da görkemli el yazmaları Fransız kraliyet ailesi için İncil’den alıntılarla çevirmenler ve illüstratörler(Bibles Moralisees) tarafından yapıldı (1230-40). İngiltere’de bu stil Amesbury Psalter’da görülebilir (c. 1240; All Souls College, Oxford).

Yüksek Gotik kitapları mükemmel bir şekilde çağdaş heykeltıraştan esinlenmişti. 9. Louis’in Sainte- Chapelle’indeki 4-İncil el yazmalarında kumaşçılığın büyük bir kısmında Joseph Master’ın (Ulusal Kitapçılık) kıvrımları dahil edilmiştir. Aynı zamanda virtüöz yazı yazma sanatçı detaylarına önem verilmiştir. Yüksek Gotik illüstratörleri gölge ve ışıkların geliştirilmiş temsillerini sundular. Işıklandırma ve

gölgelendirmeleriyle ünlü Paris’li illustrator Master Honore 1288 – 1300 yılları arasında aktifti. Dahil olan diğer çalışmalar: the Mannasse Codex (1300 – 20, Heidelberg Library Üniversitesi), Psalter of Bonne of Luxembourg (c.1345-49, Metropolitan Müzesi, New York).

Diğer eserleri: the Manesse Codex (1310-20, University of Heidelberg Kütüphanesi), Psalter of Bonne of Luxembourg (c.1345-49, Metropolitan Müzesi, New York).

Uluslararası Gotik sanatı Avrupa’daki Kraliyet ailesi odaklıydı, Kutsal Roma İmparatoru 4. Charles el yazmacılığının önde gelen isimlerindendi. İki önemli dini el yazması olan dua kitaplarından biri Streda Başkan’ı Jan(1360, Prag, Ulusal Kütüphane Müzesi, MS) için, büyük bir İncil ise, Charles’in oğlu Wenceslas (1390’lar, Viyana, Osterreichische Milli Kütüphanesi).Belleville Breviary El Yazmaları (Paris Ulusal Kütüphanesi) illuminator Jean Pucelle tarafından yapıldı. (c. 1290-1334).

Ünlü Uluslararası Gotik illüminasyonları Les Tres Riches Heures du Duc de Berry (1416, Conde Chantilly Müzesi), Limbourg Kardeşler tarafından (Pol, Herman, Jean) (fl.1390-1416) çağdaş İtalyan illüminasyonları hatırlatır; the Brussels Hours (Ulusal Belçika Kütüphanesi, MS 11060-1) ve the Hours of the Marechal de Boucicaut (Jacque-mart-Andre Müzesi, Paris) Jacquemart de Hesdin tarafından (c.1355-1414) yapılmıştır. Ayrıca the Master of the Narbonne Parent, the Bocicaut Master ve Jean Foquet (1420-81) tarafından yapılmış illüstrasyonlara da bakabiliriz. Saray için yapılmış Fransız Boyamaları Kral 11. Louis’in saltanatı süresince(1461-83) yeniden canlandırıldı. İllümine edilmiş dini el yazması Le Livre du coeur d’Amours Espris (1465, Ulusal Avusturya Kütüphanesi, Viyana) örnek gösterildi. Bakınız; İllümine edilmiş El Yazmaları Tarihi.

1. 5. 18. Yüzyıl İllüstrasyonları

18. yüzyılda illüstrasyon gazetelerin gelişmesiyle önemli ölçüde arttı. Bu gazetelerin sayfaları gravür ve işlemler açısından mükemmel platformlardı. Britanya’da ilk gazeteler 17. Yüzyılın sonlarında ortaya çıktı, buna rağmen birinci UK gazetesi ortaya çıkması 1710 civarlarında oldu (The Times 1785’te John Walter tarafından kuruldu), bu sırada ilk Fransız gazetesi Journal de Paris 1771 civarlarında ortaya çıktı. 18. Yüzyıl aynı zamanda birçok “ciddi” gazete ve günlüklere şahitlik etti, The Tatler (1709) ve The Spectator (1711) de bunlara dahildir.

18. yüzyıl illüstrasyonlarına French Rococo ressam Francois Boucher (1703-70) ve Jean-Honore Fragonard (1732-1806), La Fontaine tarafından illüstre edilen Contes, Aristo’nun Orlando Furioso’su, ve Cervantes’nin Don Quixote’si de dahil edilir. İngiltere’de, bu geleneğe William Hogarth (1697-1764) tarafından öncülük edildi. En önemli eserlerinden bir kaçı, satirik dergilerde kullandığı illüstrasyonlarıdır. Bunlar; The Harlot’s Progress (1731, yangında yok oldu), The Rake’s Progress (1735, orijinali Londra’daki Sloane Müzesi’nde), ve Marriage a la Mode (1743, orijinali Londra’daki Ulusal Galeri’dedir). 18. Yüzyıldaki İngiliz illüstratörlerinden Bodell’in Shakespeare galerisi için dokuz adet illüstrasyon boyayan Henry Fuseli’dir (1741-1825). Bu boyamalardan bazıları şunlardır; Lady Macbeth Sleepwalking (1784, the Kunsthaus Zurich), Titania Awakes, Surrounded by Attendant Fairies (1794, Detroit Institute of Arts) – ve şanı 21 setlik Old Testament Book of Job’daki sahnelerden alıntılanan el yazmalarına dayanan William Blake(1757-1827). Bunun dışında, 1788’de Blake Original Stories from Real Life feminist Mary Wollstonecraft adlı kitabı illüstre etti ve 1826’da Dante’nin Inferno’sunu ölümünden önce sadece suluboya ve oforla tamamlayabildi. Blake’in akranı ünlü tahta oymacısı Thomas Bewick (1753-1828) 18. Yüzyılın illüstrasyonuna katkı sağlayacak dikkate değer eserler yaptı.

Bunlar; A General History of Quadrupeds (1790) ve A History of British Birds (Vol I 1797, Vol II 1804)’tür. İkisini de kendisi yazmış ve illüstre etmiştir.

1. 6. 19. Yüzyıl İllüstrasyonları

19. yüzyılda endüstriyer refah düzeyi gazete endüstrisinin gelişmesine hatırı sayılır derecede katkı sağladı. The Times'ın günlük sirkülasyonu, örnek olarak 1815'te 5,000'de başlarken 1850'de 50,000lere kadar çıktılar. En önemlisi, illüstrasyonun bakış açısından sayısız farklı okur yazar kazandırmayı amaçladı: süreler haftalık popüler, haftalık kadınlar, dini dergiler ve çocuklar için haftalık yazılar – büyük bir başarı elde eden Illustrated London News 1842'de piyasaya sürüldü. Bundan bir yıl sonrasında İngiliz espri ve eğlence dergisi Punch, Cruikshank's Comic Almanac (1827-1840)'ın başarısının ardından piyasaya sürüldü. Bu dergiler büyük sayıda kaliteli illüstratörleri işe aldı. Dergi ve kitap illüstrasyonları 19. yüzyıl boyunca teknolojiye uygun olarak gelişme göstermiştir. Bu yüzyılın başlarında çelik ve bakır işlemeciliği temel tekniktir. Bu illüstrasyon tekniğini geliştiren Victoria döneminde yaşamış, hükümet karikatüristi ve illüstratör George Cruikshank'dır. Cruikshank Dicken'in Oliver Twist (1837)'i ne, Bentley'nin Miscellany'sine (1837-1843), ve The Ingoldsby Legends (1840-1847)'ine katkı sağladı. Çelik işlemeciliği git gide tahta oymacılığıyla yer değiştirdi, parke işlemeciliği temel alındığında kütük metalle birlikte boyandı. (1850'de birçok kütük işlemesi Voltaic Process of Electrotyping kullanılarak yapıldı.) Zaman içindeki en iyi kütük illüstrasyonlarından bazıları Gustav Dore tarafından Douglas Jerrold'un London: A Pilgrimage (1865)'i için yapıldı ve John Tenniel'in yenilikçi illüstrasyonu Lewis Carroll'un Alice's Adventures in Wonderland (1865)'i ve Charles Kingsley'in The Water-Babies (1863)'i için yapıldı. Yaklaşık 1890'lardan itibaren tahta oymacılığı fotomekanikal süreç yüzünden yer değiştirdi. Bu sanat eserleri printer makinelerine transfer edildi.

Renk illüstrasyonu 18. yüzyılın sonlarından itibaren başlar (bakır ve çelik klişeye basma teknikleri kullanılarak) ama 19. yüzyıl süresince önemli ölçüde gelişti. Alois Auer'nin “doğal” boyama süreçlerine teşekkür edilir (Naturselbstdruck metodu). Ama en önemlisi litografi sayesinde 1798 yılında Alman Alois Senefelder (1771-1843) tarafından gelişmiş baskı teknikleri icat edildi. Bu süreç 1818'e, Alois Senefelder A Complete Course of Lithography'yi yayınlayana kadar sır olarak

tutuldu. 1830'ların sonlarına doğru litografik baskı (hafif renkli ve renkliler dahil olmak üzere) herkesin kullandığı ortak bir teknikti. İngiltere'de bu süreç litografçı Charles Joseph Hullmandel tarafından geliştirildi. Litografi, 19. yüzyılın sonuna kadar illüstrasyon kitaplarında en popüler metod olarak kaldı. Ta ki renkli fotograür, yani renkli fotoğrafları bakır klişelere basmak ve noktalarla resim yapmak onun yerini alana kadar...

1. 6. 1. 19. Yüzyıl'daki İngiliz İllüstratörler

19. yüzyılın en önemli illüstratörlerinden bazıları; manzara resimleri ve kitap illüstrasyonlarıyla ünlü olan romantik hayalperest sanatçı John Martin (1789-1854); manzara resimcisi ve oymacı Samuel Palmer (1805-81); Virgil'in Eclogues'ini illüstre eden Edward Lear (1812-1888); manzara resimleri, edebi ve mantıksız illüstrasyonlarıyla ünlü olan oymacı Hablot Knight Browne (1815-82); yeniden yorumladığı illüstrasyonlarıyla ünlü Charles Dickens (Pickwick, David Copperfield, Dombey and Son, Martin Chuzzlewit, ve Bleak House başta olmak üzere); seçkin tahta oymacıları George Dalziel (1815-1902) ve Edward Dalziel (1817-1905) Britanya'daki en önemli Viktoryan illüstrasyon kitaplarının kaynaklarıdır. Ayrıca George Illustrated London News'in önemli yetkililerindendir; Punch için tek başına 3,000'i aşkın çizim yapan ünlü karikatürist ve illüstratör John Leech (1817-64); romantik ressam mürekkepli kalemle yaptığı çizimleriyle ünlü John Everett Millais (1829-96) (The Race-Meeting, 1853, Ashmolean Müzesi, Oxford); İngiliz grafiker ve ortaçağ ilimleri uzmanı, Arts and Crafts devrimi şampiyonu William Morris (1834-96); hala hatırlanan en meşhur eseri The Lady of Shalott (1888) olan, Pre-Raphaelite John William Waterhouse (1849-1917), bu eser Alfred Tennyson'un the Lady of Shalott from Camelot'un şiirinin illüstrasyonudur. Bu yüzyıl, sonlarına doğru özgün İngiliz Art Nouveau illüstratörü Aubrey Beardsley'e (1871-98) şahitlik eder. En iyi bilinene eseri erotik ama siyah beyaz aralıklarla olan illüstrasyonlarıdır. The Yellow Book'un art direktörü Beardsley'nin en ünlü eseri mürekkepli kalemle yapılan Malory'nin Morte d'Arthur illüstrasyonu ve Oscar Wilde'in Salome'udur (Princeton Üniversitesi Kütüphanesi, New Jersey). Çoğunlukla gravür ve gölgeli

resimden etkilenmiş, eğri çizgileri ve doğanın fantastik abartısı uluslararası Art Nouveau stiliyle birleştirilmiştir. The Yellow Book'tan ayrıldıktan sonra, Beardsley yeni açılmış olan Savoy Magazine'e katıldı. Bu dergi Beardsley'in en iyi dizaynlarından bazılarını yayınladı. Ayrıca Beardsley, Aristophanes'in Lysistrata'sının da illüstrasyonlarını tamamladı.

1. 6. 2. 19. Yüzyılda Fransız İllüstratörler

Goethe'nin Faust(1828) ve Shakespeare'in Hamlet adlı eserleri için birçok taş baskı eserler yaratmış,romantizm akımının önderi Eugene Delacroix (1798-63); La Caricature ve La Charivari gibi dergilerde yayınlanmış olan siyasi karikatürleri ile sosyal, siyasi ve mitolojik temalar işlediği sayısız taş baskılarıyla ünlenmiş yetenekli Fransız karikatürücü ve hicivci Honore Daumier (1808-79) ; Dante'nin Inferno (1861) ve Don Quixote (1862) 'u gibi edebi klasiklerin resimli nüshaları ve 1860 Londra'sındaki yoksulluğu resmedişiyle namlanmış ressam, illüstratör ve heykeltıraş Gustave Doré (1832-83) ; icat ettiği ucuz renkli taş baskı yöntemi sayesinde taş baskısından yapılmış tanıtım posterleri üretmiş matbaacı ve poster yapımcısı Jules Cheret (1836-1932); ölümsüz Cabaret du Chat Noir posterinin ressamı İsviçreli sanatçı Theophile Steinlen (1859-1923) ; Gismonda'da yer alan Sarah Bernhardt'in tiyatro posteriyile bilinen, Belle Epoque süresince yeni bir estetiği aşlamış, ilk Art Nouveau tasarımcısı Paris'te yaşayan Çek artist Alphonse Mucha (1860-1939) ve taşbaskı posterleriyle tanınmış Post-Empresyonist muazzam sanatçı Toulouse-Lautrec (1864-1901) on dokuzuncu yüzyıl Fransa'sının başlıca illüstratörleriydiler. Ayrıca Pierre Bonnard (1867-1947), Paul Serusier (1864-1927), Mauris Denis (1870-1943), Paul Ranson (1862-1909) ve Henri Ibels (1867-1936)'in dahil olduğu Les Nabis adlı Parisli sanatçılardan oluşan bir grup poster grafiklerinde, illüstrasyonda ve süsleme sanatlarında çığır açan çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Başka Fransız Art Nouveau poster yapımcıları da Georges de Feure ve Albert Guillaume (1873-1942) idi.

1. 6. 3. 19. Yüzyılda Amerikan İllüstrasyonlar

Amerikan Sivil Savaşı'nın çıkması halk arasında acilen askeri taktiklerin ile muharebelerin ve düşman politikacı ve askeri liderlerin resmedilmesi ihtiyacına yol açtı. Buna karşılık, Leslie's Illustrated Views, Harper's Weekly ve New York Illustrated News gibi yayınlar Theodore R. Davis, Edward Forbes, Winslow Homer ve Alfred Waud gibi sanatçı muhabirlere yatırımda bulundular. Bu isimlerden kimisinin 1880 yıllarında The Century dergisi için illüstrasyonlar yapmışlığı vardır. Diğer Amerikan illüstratörler de Charles Reinhart, John White Alexander, A.B. Frost ve Edwin Austin Abbey'dir. Bundan böyle yayınlardaki yazılı kısmın yanında resimlerin daha da mühim bir rolü olacaktı.

Amerika hızlıca büyük bir sanayi güce dönüşmesine rağmen, ticari illüstratörleri Arthur Boyd Houghton, Charles Keene, John Everett Millais, George John Pinwell, Frederick Sandys ve Fred Walker gibi İngiliz illüstratörlerden ve Avrupalı JLE Meissonier ile kalem ve mürekkep ile çalışan teknik ressamlar olan Fransız Gustave Doré, İspanyol Daniel Vierge ve Alman Adolf Menzel'den de etkilenmişlerdir.

1880ler ve 1890lar matbaada kalem ve mürekkep çizimlerinin kopyalanmasını mümkün kılan büyük bir devrime şahit olmuştur. Bunu siyah beyaz resimleri nakledeken resmin esasına çok daha sadık olmasını mümkün kılarak yenilik getiren bir metod olan yarım ton gravür icat edilmiş, hatta bu süreçten bile evvel renkli baskı gerçekleştiren kromolitografik bir baskı yöntemi bulunmuştu. Baskıcılık işlemi hızlı yazan, devirli matbaalar sayesinde çok daha hızlanmış ve ucuzlamıştı. Bütün bunların sayesinde çok daha fazla baskı çıkarabilen yayıncılar, daha iyi görünen fotoğraflar yazdırmış ve dolayısıyla daha fazla okuyucu çekmiştir. Aynı zamanda ilk resimli romanlar da görülmeye başlanmıştır. 1900 yıllarında en önemli Amerikan illüstratörlerinin arasında Robert Blum, poster tasarımıyla ünlene ve "American Beardsley" adıyla bilinen William H. Bradley, A.B. Frost, William Glackens, Jules Guerin, Arthur I. Keller, George Luks, Eric Pape, Edward Penfield – Amerikada poster sanatının öncüsü, Howard Pyle, Ethel Reed, Frederic Remington, Reuter Dahl, Everett Shinn, A.B. Wenzell ve Zogbaum vardır. Bazısı Fransızlar tarafından

yetiştirilmişti ve neredeyse hepsi illüstrasyon sanatındaki Avrupalı gelişiminin, bilhassa poster sanatının patlamasının arkasında Toulouse-Lautrec, Jules Cheret ve Alphonse Mucha gibi Fransız sanatçıların ve onlarla beraber İngiliz “Beggerstaff Kardeşler” ve Audrey Beardsley’nin durduğunun farkındaydılar.

1. 7. 20. Yüzyılda Avrupa’da İllüstrasyon Tarihi

Amerika’nın gazete, resimli roman ve karikatür yerli piyasasına sahip olmayan Avrupa’da illüstrasyon daha çok grafik sanatın posterler, çocuk kitapları ve uzman oldukları diğer mevkiilerinde gelişmiştir. Geniş bir Avrupalı ressam, grafik sanatçı ve tasarımcı yelpazesi için çok önemli bir gelir kaynağı olmuştur.

1. 7. 1. Avrupalı Kitap İllüstrasyonları

Yirminci yüzyılın ünlü İngiliz çocuk kitabı illüstratörleri arasından bazı isimler Kraliyet Sanat Okulu’nun müdürü olmuş Walter Crane (1845-1915); Peter Rabbit, Jeremy Fisher, Jemima Puddle-Duck, Bayan Tiggy-Winkle vs. karakterlerin yaratıcısı olan Beatrix Potter (1866-1943); Fairy Tales of the Brothers Grimm (1900), Siegfried and the Twilight of the Gods (1911) ve The Romance of King Arthur ve His Knights of the Round Table (1917) adlı eserleriyle namı Arthur Rackham (1867-1939); masal illüstrasyonları ve efsanevi konularıyla tanınan Fransa doğumlu İngiliz sanatçı Edmund Dulac (1882-1953) ve en son olarak The Snowman’ın yazarı, 20. yüzyıl karikatüristi ve grafik sanatçısı Raymond Briggs (1934-...) ‘tir.

Diğer 20. yüzyıl Avrupalı kitap illüstratörleri ise; Elisee Reclus’nun L’Homme et La Terre (1904-6), Leconte de Lisle’in Les Brinnyes, Aristophanes’i Lysistrata ve Aeschylus’un Prometheus (1905-9) adlı eserlerini resimlendirmiş olan Çek sanatçı Frank Kupka (1871-1957); Bianchini-Ferler ve Paul Poiret gibi moda tasarımcıları için artistik dizaynlar ve Daniel-Henry Kahnweiler tarafından düzenlenmiş Apollinaire’in şiirleri için illüstrasyonlar yapmış olan Fransız grafik sanatçı Raoul Dufy (1877-1953); sanat koleksiyoncusu Ambroise Vollard’in Gogol’un Dead Souls (1948), La Fontaine’in Fables (1952) ve The Bible adlı eserleri için yaptığı illüstrasyonlarını hizmete sokmuş olduğu dahi Rus Marc Chagall (1887-1985); kitap illüstrasyonları yapmış olan Cobra grubu jestüelist ressamlar Asger Jorn (1914-73)

ve Karen Appel (1921-2006); özellikle Hogarth'sin A Rake's Progress adlı eserinin modern ve otobiyografik versiyonununun 16 gravurunu içeren seti ile tanınmış olan İngiliz teknik ressam David Hockney (1937-...)’dir.

1. 7. 2. Avrupai Poster Sanatı (1900-20)

Art nouveau'nun düşüşünün ardından, İtalyan poster artisti Leonetto Cappiello (1875-1942) instant görsel etkiye duyulan öncelikli ihtiyacı fark edip hızlıca modern ilancılığın babası ünvanını edindi. Bu sırada Alman poster dizaynı zaruri olmayan her şeyi silen Ludwig Hohlwein'in önemli derecede etkisi altındaydı. Onunla aynı döneme ait olan Lucian Bernhard, Sachplakat Posterinde örneklediği , minimal naturalizm, düz renkler, kesin şekiller ve temiz çizgilerle tanımlanan Alman Plakatsil'ini icat etti. Bir başka yetenekli Alman illüstratör ise Jugendstil karikatürleri ve diğer masal resimleriyle tanınan Max Slevogt idi. Başta operayı tanıtmak için yapılan İtalyan poster sanatıysa Alman Art Nouveau sanatçısı Adolfo Hohenstein ve en iyi öğrencisi Leopoldo Metlicovitz tarafından canlandırılmıştır. Metlicovitz'in en iyi öğrencisiyse, Art Nouveau'yu daha modern bir şekilde biçimlendirmiş Marcello Dudovich'ti.

Art Nouveau'dan ve 20. yüzyılın başlarındaki görevcilikten sonra, yeni uluslararası poster art stili yeni teknolojik çağın uygun yansıması olan Art Deco oldu. Art Deco devrinin poster sanatçılarının arasında bazı isimler, hepsi fotomontaj turist posterleri ile ünlü olan Fernand Leger, Amedee Ozenfant, Herbert Matter, ve Fransız-Ukraynalı Adolphe Mouron Cassandre idi. İsviçre dizaynının en önemli figürleri Art Nouveau'nun ustaları Theophile Steinlen ile Eugene Grasset, Emil Cardinaux ve daha genç olan, Constructivism, De Stijl ve Bauhaus Dizayn Okulunun betimlemesinin etkisinde kalmış bir grup İsviçreli çizimcidir. Ernst Keller tarafından öncülük edilmiş olan bu grup, 2. Dünya Savaşı'nın ardından International Typographic Style'i harekete geçirmiştir. 1960'lardan beri, ofset litografi ile daha sofistike fotoğrafçılık ve matbaacılık teknikleri “sanat posterleri” için büyük bir piyasanın ortaya çıkışını teşvik etmiştir.

1. 8. 20. Yüzyılda Amerika'da İllüstrasyon

Yeni yüzyıl, matbaacılık sanayisi ve güçlü yayıncılığının da katkısıyla Amerikan

ticari illüstrasyon tarafından hükmedilmiştir. 4 renkli tipo baskı teknolojisi renkli resimlerin orjinaline sadık bir biçimde kopyalanmasını sağlamıştır. Kısa zaman sonra, Harper's Weekly, McClure's, Scribner's ve The Century gibi yayınlar Amerika'nın en iyi ressamlarını serbest eleman olarak işe almaya başlamıştır. The Saturday Evening Post, Collier's Weekly, American Magazine, McCall's, Peterson's, Woman's Home Companion, Metropolitan, Outing, The Delineator, All-Story Magazine, Vogue vb. yeni yayınlar ortaya çıkmış ve illüstratörlere büyük fırsatlar sağlamış, buna rağmen isgücü tasarrufu sağlayan kamera, baloptikanlar ve pantograflar gibi araçların kullanımını durdurmamıştır. O dönemlerin yetenekli genç illüstratörlerinden bazıları Stanley Arthurts, Harvey Dunn, Edward Hopper, Frank Schoonover ile N.C Wyeth ve Elizabeth Shippen Green, Violet Oakley, Jessise Willcox Smith, Sarah S. Stillwell ve Ellen Thompson gibi göze çarpan kadın sanatçılardı.

Birinci Dünya Savaşı çatışma resimleri ile beraber poster ve ilan tahtalarına olan talebi artırmıştır. W.J. Aylward, Walter Jack Duncan, Harvey Dunn, Wallace Morgan, Ernest Peixotto ve Harry Townsend'in de dahil olduğu sekiz öncü illüstratör bundan ötürü batı cephesine gönderilmiş, onlardan halkı bilgilendirmek ve savaşa verilen emeğe daha fazla destek gelmesi için çizimler ve resimler yapmaları istenmiştir. James Montgomery Flagg'ın 1917 tarihli asker toplama amaçlı, doğrudan seyirciye parmağıyla işaret eden Uncle Sam adlı eseri çok meşhur olanlardandır.

1920'lerde sava sonrası refah, F. Scott Fitzgerald ve Ernest Hemingway'inki gibi romanları tefrika halinde yayınlarken ticari resimler, ilanların ve edebi resimlerin yer alması için talep daha da artmıştır. Walter Biggs, Charles Chambers, Dean Cornwell, James Montgomery Flagg gibi edebi illüstatörler bu süreçte ünlenmiştir. Aynı zamanda, Saturday Evening Post'un kapağında yer alan Norman Rockwell Amerika sanatında geçmişte kalan dönemi konu aldığı nostaljik ve duygusal resimleriyle bilinen bir isim haline dönüşüyordu. 1920'lerde The New Yorker, Vanity Fair, Smart Set ve College Humor gibi yeni dergiler ortaya çıkmış, içeriklerini resimlerle süslemeleri için yeni sanatçıları işe almışlardır.

Tam aksine, 1930'lar depresyon ve düşüşün gözlemlendiği iç karartıcı bir dönemdi. Birçok illüstratör işten çıkarılmış ve yayınlar kapatılmış, fotoğrafçılık ise elle resmedilmiş eserlerin yerini alıyordu. Tek olumlu olay “pulp” (değersiz) romanların resimlendirme ihtiyacını karşılama adına Walter Baumhofer, Emery Clarke, John Clymer, John Falter, Robert G. Harris, Tom Lovell ve Amos Sewell gibi yeni ve aynı zamanda Robert Graef, John Newton Howitt, George Rowen ve Herbert Morton Stoops gibi başlı illüstratörlere iş imkanı tanınmış olmasıdır.

1940'lar yeni illüstratif seçenekler tanımıştır. Savaş sırasında, bunlardan bazıları askeri ürünler için reklam ile eserlerinin ve erkek arkadaşlarının evine dönmesini bekleyen kadınların dergilerdeki resimleriydi. Savaştan sonra, reklam, satış noktası ve dergi resimleri için talepte büyük bir dalga oluştu. Savaşın ardından gerçekleşen “baby boom” aynı zamanda çocuklar için resimli kitaplar yapılması için talebi de arttırmıştır. Bu dönemlerin öncü Amerikan illüstratörleri John Gannam, John Falter, Robert Fawcett ve Haddon Sundblom'dur.

1950'ler Amerikan illüstratörler için esas bir on yıl olmuştur. Özellikle reklamcılık ve satış sektörlerinden büyük talep olduğu için iyi başlamış, televizyonun icadıyla dergilerde yapılan reklamlar ve dolayısıyla resimli sayfalar azalmıştır. Reklamcılıkta daha gerçekçi olması adına daha fazla fotoğrafların kullanılmaya başlanması da talebi azaltmıştır. 1960'larda müzik albüm kapakları, müzik posterleri ve resimli romanlar için illüstrasyonların kullanılmasının ufak bir canlanmasına şahit olunmuştur. (Müzik posterleri hareketi, bedava albüm ve konser posterleriyle beraber satış sektöründe daha da büyük bir yer edinmiştir. Bu tarz talepler, 19. Yüzyılın sonlarında vintage posterlere olan talebi yankılamıştır.) Buna ilaveten, ciltsiz kitapların (Penguin Books, Pocket Books, Bantam Books) artan popülaritesi dikkat çekici kapaklar için illüstratörlere ihtiyaç duyulmuştur. Bu postere benzer illüstrasyon tarzının pratisyenlerinden bazıları James Avati, James Bama ve Stanley Meltzoff'tur. 1950'lerin sonlarında aynı zamanda çizgi film betimler ve serigrafik baskı tekniklerini de kapsayan ticari grafik dizayn ile uzmanlaşan ve sonradan 1960'ların Pop art piyasasındaki büyük isimlere dönüşen Andy Warhol ve Roy Lichtenstein gibi ünlü sanatçılar ortaya çıkmıştır. Warhol, ayakkabı reklamları,

albüm kapağı dizaynları ve Truman Capote'un yazıları için illüstrasyonlar yapmadan evvel Pittsburgh'te bulunan Carnegie Institute of Technology'de resim ve dizayn sanatlarını okumuştur.

1970 ve 1980'ler sırasında, Amerika reklam sanatı marketi animasyon ve film, video oyunları, müzik, kitap illüstrasyonu, moda çizimi, "Sword and Sorcery" kitapları, gazete karikatürleri, siyasi çizgi filmler de dahil olmak üzere birkaç parçaya bölündü. İllüstrasyonun bilgisayar devriminden etkilenmediği son on yıldır bu.

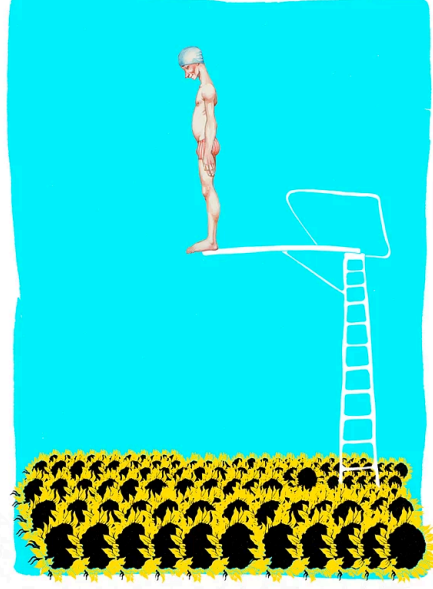
Buna karşın, 1990'larda illüstrasyon bilgisayar sistemlerinin ve düzenlemelerin, yeni görüntü yaratmanın metodları sonsuza kadar değişti. İllüstrasyon sanatı yeni bir görüntü yaratma sürecinin yeni bir tekniğine dönüştü. İnsanlar geleneksel hiçbir teknik kullanılmadan ve çizim konusunda hiçbir yeteneğe gerek duymadan yeni görüntüler yaratabildiler. Zamanla, profesyonel illüstratörler acemi grafik programlarıyla yer değiştirdi. Bu programlar Adobe Illustrator, Photoshop, ve CorelDRAW, Wacom tablets ve Kai's Power Tools'dur. Aynı zamanda, her nasılsa bu yeni metodlar eski geleneksel metodlarla kombin edildi. Örnek olarak, füzyon illüstrasyon güzel sanatlar ve reklam sanatının grafik dizaynı, tipografi ve fotoğrafçılık içeren bir biçimdir. Dahası, bilim-kurgu ve fantastik türün (kitaplar, oyunlar, posterler, ürünler) popülerliğinin yaygınlaşması güzel sanatlar ve dijital yetenekler içeren tamamen yeni bir türün ortaya çıkmasına sebep oldu.

1. 9. Günümüz Türk illüstratörlerinden birkaç örnek:

1. 9. 1. Sadi Güran

1978'de İstanbul'da doğan Sadi Güran, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Tasarımı Bölümü'nden mezun oldu. Üniversite yıllarından bu yana serbest illüstratör olarak çalışan ve çocuk kitapları resimleyen sanatçı, bir grup arkadaşıyla birlikte Bant dergisini kurdu; müzikli çizgi roman Netame gibi sıradışı projelerin ekiplerinde yer aldı. İstanbul, Paris, Berlin, Stockholm gibi kentlerde karma sergilere katılan Güran, İstanbul'da yaşıyor.

Şekil 1. 5.

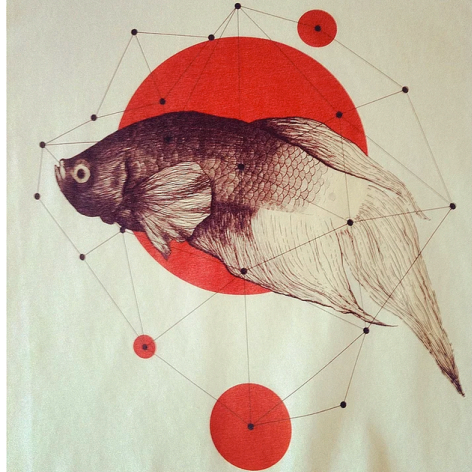

(www.behance.net/sadi-guran)

1. 9. 2. Kaan Bağcı

(d. 1986, İzmir), 1986 doğumlu ve tasarımcı bir ailenin çocuğu olan Kaan Bağcı, okul yılları boyunca görsel ve işitsel sanatlar üzerine aldığı workshop'lar bugünkü tasarım tarzının bir anlamda yönünü belirledi. 2011 yılında yerleştiği İstanbul'da web designer olarak çalışan sanatçı, şu sıralar freelance illüstratör olarak çeşitli dergi ve ajanslarla çalışmaktadır.

Şekil 1. 6.

(www.behance.net/kaanbagci)

1. 9. 3. Gurbüz Doğan Ekşioğlu

Şekil 1. 7.

(www.gurbuz-de.com)

1. 9. 4. Feridun Oral

Şekil 1. 8.

(www.feridunoral.com)

1. 9. 5. Bahadır Baruter

Şekil 1. 9.

(www.artxist.com)

1. 9. 6. Sedat Girgin

Sedat Girgin, 1985 yılında İstanbul’da doğdu. İstanbul Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’nden mezun oldu ve Ürün Tasarımı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Akademisi’nde çalışmalarını sürdürdü.

birkaç çocuk kitabı yayınları ve dergiler için serbest illüstratör olarak çalışıyor.

2013 yılında Milk Gallery’de & Design Store ilk solo sergisi “harikasından Sirk” vardı. Halen İstanbul’da yaşıyor.

Şekil 1. 10.

(sedatgirgin.com)

1. 9. 8. Yazara Ait Bazı İllüstrasyon Çalışmaları:

Şekil 1. 11.

Tuz Tüketimi Bilinçlendirme Afiş Tasarımı

13. Pera Festivali Afiş Tasarımı

2. İLLÜSTRASYON ÇEŞİT VE STİLLERİ

Aşağıda seçilmiş birkaç illüstratif sanat stillerinin, dergilerin bazı temel şekilleri ve 20. yüzyılın illüstrasyonlarının kısa bir listesi vardır. Kronolojik değil, içerik olarak listelenmiştir. Yorucu olması amacı güdülmeden, bazı belli kategoriler vardır (karikatür vs) bunun dışında bırakılmıştır.

2. 1. Çocuklar İçin İllüstrasyon

Beatrix Potter

The Tale of Peter Rabbit (1902)

The Tale of Squirrel Nutkin (1903)

The Tale of Two Bad Mice (1904)

The Tale of Mrs. Tiggy-Winkle (1905)

The Tale of Mr. Jeremy Fisher (1906)

The Tale of Jemima Puddle-Duck (1908)

Arthur Rackham

Fairy Tales of the Brothers Grimm (1900)

Peter Pan in Kensington Gardens (1906)

Alice's Adventures In Wonderland (1907)

The Welsh Giant, The Allies Fairy Book (1916)

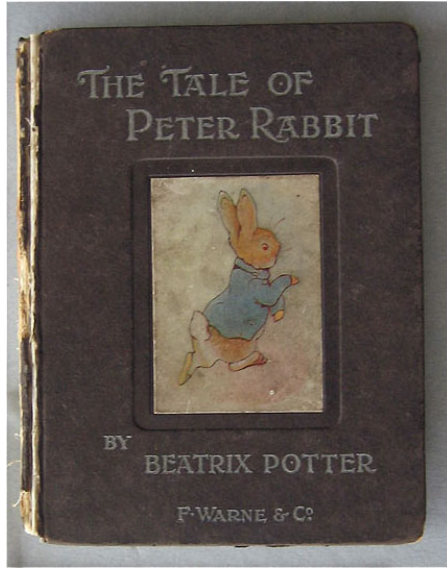
Edmund Dulac

I've hardly closed my eyes all night, Hans Christian Andersen Fables (1912)

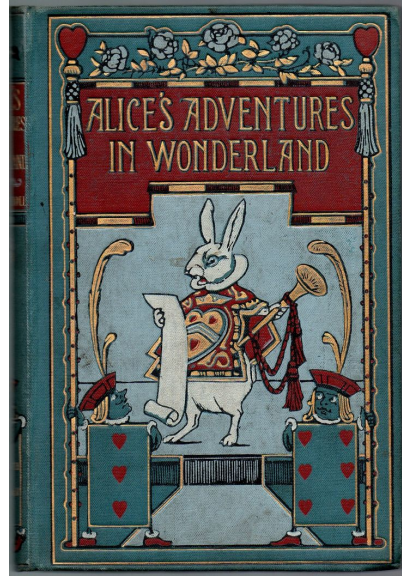
Barry Moser

Brer Fox & Brer Coon - Jump Again! More Adventures of Brer Rabbit (1987)

Şekil 2. 1. The Tale of Peter Rabbit (1902) Şekil 2. 2. Alice's Adventures In Wonderland

(caveenstra.com)

(www.pinterest.com)

2. 2. Sanat ve Beceri

Aubrey Beardsley The Stomach Dance from Salome (1907)

John Austen Illustration from Byron's Don Juan (1926)

Şekil 2. 3. Aubrey Beardsley The Stomach Dance from Salome (1907)

(www.wormfood.com)

2. 3. Art Nouveau

Jules Cheret Advertisement for La Loie Fuller (1893)

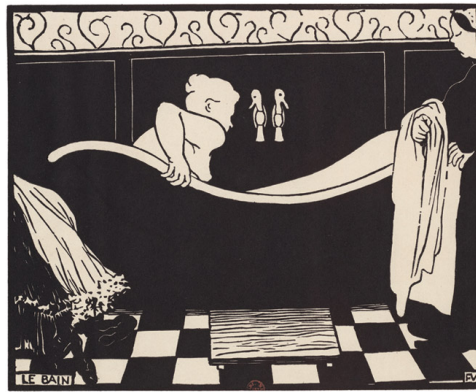
Felix Vallotton Le Bain (1894)

Theophile Steinien Advertisement for the Cabaret du Chat Noir (1896)

Alfonse Mucha Advertisement for Waverly Cycles (1898)

Henri de Toulouse-Lautrec Yvette Guilbert

Şekil 2. 4. Felix Vallotton Le Bain (1894)

(www.grandpalais.fr)

2. 4. Poster

Lucien Bernhard Advertisement for Manoli Cigarettes (1910)

Max Oppenheimer Exhibition poster for Moderne Galerie (1911)

Robert Hardmeyer Advertisement for Waschanstalt Zurich AG (1915)

Şekil 2. 5. Robert Hardmeyer Advertisement for Waschanstalt Zurich AG (1915)

(www.galerie123.com)

2. 5. Dışavurumculuk

Thomas Theodor Heine Cover Illustration for Simplicissimus (1897)

Alfred Kubin The Ghost at the Ball, The Dance of Death (1918)

Kathe Kollwitz Die Lebenden dem Toten (1919)

Richard Janthur Illustration for Robinson Crusoe (1922)

Feliks Topolski Nuremberg Trial, Topolski's Chronicle (1946)

Antoinio Frasconi The Fox & the Grapes (La Fontaine's Fabels) 1950

Şekil 2. 6. Alfred Kubin The Ghost at the Ball, The Dance of Death (1918)

(fineartamerica.com)

2. 6. Sanat Dekorasyon

Fortunato Depero Cover Illustration for Vanity Fair (July 1930)

A.M. Cassandre Advertisement for Au Bucheron Furniture Store (1927)

Rockwell Kent Memoirs of Jacques Casanova (1928)

Marcello Dudovich Advertisement for Borsalino (1930)

Jean Carlu Cover Illustration for Vanity Fair (July 1931)

Şekil 2. 7. Marcello Dudovich Advertisement for Borsalino (1930)

(www.pinterest.com)

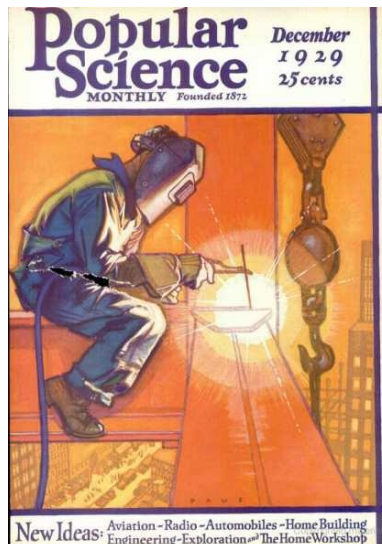
2. 7. Romantizm

Maxfield Parrish Stars (1926)

Franklin Booth Advertisement for Butterick Publishers (1926)

Herbert Paus Cover Illustration for Popular Science (1929)

Şekil 2. 8. Herbert Paus Cover Illustration for Popular Science (1929)

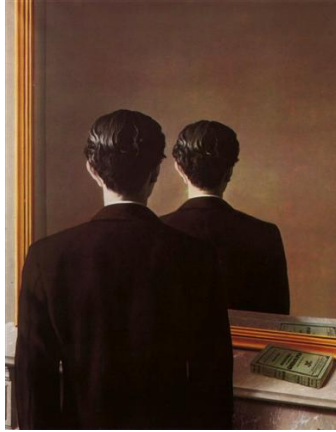
(www.pinterest.com)

2. 8. Sürrealizm

Rene Magritte La Reproduction Interdite (1937)

Herbert Bayer Life Hangs on a String (1937)

Şekil 2. 9. Rene Magritte La Reproduction Interdite (1937)

(www.wikiart.org)

2. 9. Realizm

J.C. Leyendecker Cover Illustration for Collier's Magazine (June 24, 1916)

Norman Rockwell Time to Retire (1924) Advertisement for Interwoven Socks (1929) After the Prom (1957)

Howard Pyle Howard Pyle's Book of Pirates (1925)

Al Parker Cover Illustration for Journal (July 1945)

Roy Carnon Advertisement for Reed Paper Group (1953)

Malcolm T. Liepke Brochure for Bender Fabrics (1984)

Şekil 2. 10. Al Parker Cover Illustration for Journal (July 1945)

(www.pinterest.com)

2. 10. Gotik

Theodor Kittelsen The Dying Mountain Troll, Simplicissimus Vol.II No.31 (1887)

Heinrich Kley Betriebsführung, Sammelalbum (1938)

Brad Holland Illustration for Confessions of a Short-Artist, Personlich (1997)

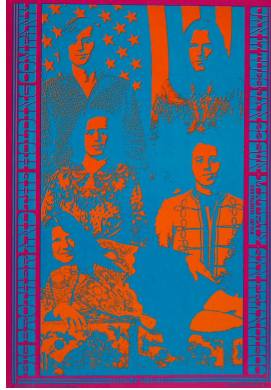
2. 11. Psychedelic (Hayal Gördüren)

C.H. Johansen Poster for Visions (1967)

Victor Moscoso Poster for Big Brother & the Holding Co (1967)

Alan Aldridge Illustration for Aldridge's Interview with The Beatles and Sgt Pepper (1967) Ganesh, Print for House of Blues' Ganesh Festival (1995)

Şekil 2. 11. Victor Moscoso Poster for Big Brother & the Holding Co (1967)

(transpersonalspirit.wordpress.com)

2. 12. Yeni Dışavurumculuk

Andre Francois Illustration for Punch (1960)

Ralph Steadman Illustration for the New York Times Op-Ed (1962)

Tomi Ungerer Black Power/White Power (1967)

Jay Beildt Amerika is Devouring its Children (1970) (after Goya)

Robert Osborn War (1985)

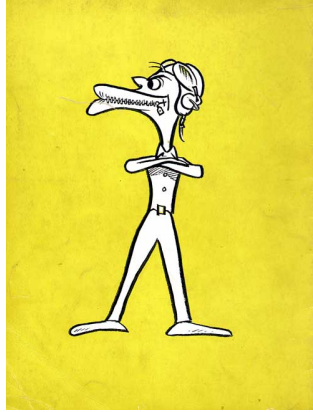
Bascove Tales of Apartheid, The Progressive (1985)

Heinz Edelman Trained Sausage, Seville Catalog (1989)

Marshall Arisman Silence of the Lambs (1990)

Edward Sorel Crush Hour, Cover Illustration for The New Yorker (Jan 31, 1994)

Şekil 2. 12. Robert Osborn War (1985)

(giam.typepad.com)

2. 13. Yeni Realizm

David Mccauley Illustration from Cathedral: The Story of Its Construction (1973)

Paul Davis Three Penny Opera, Poster for the New York Public Theater (1976)

Anita Kunz Linda Ronstadt, Rolling Stone Magazine (1981)

Julian Allen Freud, The New York Times Book Review (1998)

Şekil 2. 13. Paul Davis Three Penny Opera, Poster for the New York Public Theater (1976)

(genevaanderson.wordpress.com)

2. 14. Yeni Surrealizm

Roland Topor Illustration from Toxicology (1970)

Dean Rohrer Monica Lisa, Cover Illustration for The New Yorker (Feb 8, 1999)

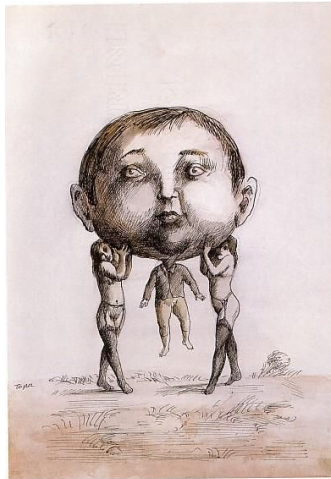
Edward Lam Clintonmania, The New York Times Book Review (1999)

Guy Billout Canyon, The Atlantic Monthly (January 2000)

Istvan Banyai Election Debates Are Missing the Purpose.... George Magazine (2002)

Viktor Koen Reinventing Physics, The New York Times Book Review (June 2005)

Şekil 2. 14. Roland Topor Illustration from Toxicology (1970)

(www.pinterest.com)

2. 15. Punk

Bruce Carleton Mutant Monster Beach Party - Cover Illustration for Punk (1978)

Scott Neary Illustration for Rolling Stone (1980)

2. 16. Postmodernist Illüstrasyonlar

Ron Lieberman Album Cover for Cathy Chamberlain's Rag n Roll Review (1977)

Paul Reott Blind Date, The Blue Book (1983)

John Flaming, Steven Guarnaccia Advertisement for the Dallas Society of Visual Communicatons (1990)

Henrik Drescher Rakasa, The Gruesome Guide to World Monsters (2005)

2. 17. Digital Illüstrasyon

Cyan Poster for the 15th Anniversary of Friends of Good Music, Berlin (1998)

EBoy Temperature Building, The New York Times Magazine (2005)

Henning Wagengreth Istanbul (2006)

2. 18. Karikatür

Jean Mulatier Leonid Brezhnev, Cover Illustration for Stern Magazine (1972)

David Levine Liza Minnelli (1972)

Gerald Scarfe The Queen, Scarfeland (1989)

Robert Risko J. Edgar Hoover, Vanity Fair (1992)

Philip Burke Dick Cheney, Vanity Fair (1995).

Şekil 2. 15. David Levine Liza Minnelli (1972)

(www.pinterest.com)

3. İLLÜSTRASYON TEKNİKLERİ

İllüstrasyon çalışmalarında sanatçılar bir çok zorluklarla karşılaşmış ya da eski kullandıkları yöntem zamanla illüstratöre yetersiz gelmeye başlamıştır. Bu zorlukları yenebilmek için illüstrasyonda yeni malzemeler denenmiş farklı yüzeylerde etkilerini görmüşlerdir. Bu arayışlar sonucu bugünkü illüstrasyon yapımında kullanılan teknikler oluşmuştur.

3. 1. Karakalem Tekniği

Karakalem tekniğinde önemli olan tasarımın anlatım gücü ve kompozisyonun kurgusudur. Birçok karakalem tekniği vardır. Karakalem tekniklerinden en çok kullanılanlar; grafit kalem, kömür kalem ve stabilo kalem teknikleridir.

3. 1. 1. Grafit Kalem (Kurşunkalem) Tekniği

Günümüzde de en çok kullanılan çizim aracı olan grafit kalemler 1640 ta kıta Avrupasın'da kullanılmaya başlanmıştır. Kurşun kalemler sertlik ve yumuşaklıklarına göre adlandırılmışlardır “B” serisi yumuşak yazan kalemler, “H” serisi sert uçludur; teknik çizimlerde, ayrıntılarda ve kontur çizimlerinde güzel sonuç verirler. Kalemlerin üzerilerindeki rakamın büyüklüğüne göre sertlik veya yumuşaklıkları artar. HB” ve “F” kalemleri ise orta sertlikte olan kalemlerdir.

Sanat eğitiminin başlarından itibaren kullanılan kurşun kalemlerle; gerçeğe çok yakın ton geçişleri verilebildiği gibi silinebilir olmasıda, sonradan yapılacak olan değişikliklere de imkan sağlamaktadır. Kurşun kalemlerle karalamadan ayrıntılı çizimlere bütün çalışmalar yapılabilir. İllüstratörler de düşünceyi görselleştirme amacıyla yaptığı ilk karalamalarda da kurşunkalem kullanırlar.

Kurşun kalem; en eski, en ucuz ve en yaygın çizim ve yazı aracıdır. Ucunun arada sırada sivriltilmesi dışında hiçbir hazırlık gerektirmez. Kalem tıraş ve silgi; iki vazgeçilmez yardımcıdır. Kurşunkalem çalışmaları; sanat ve tasarım eğitiminin ilk basamağında yer alır. Kurşunkalemle; karalamalardan, gerçekçi ve ayrıntılı resmlere kadar her türlü çalışma yapılabilir. Kısa ve çok sayıda ince çizgi darbesi ile gerçeğe çok yakın ton geçişleri elde edilebilir. (Becer 2006:213)

3. 1. 2. Kömür Kalem (Füzen) Tekniği

Kömür kalem var olan en eski çizim aracıdır. Kökeni insanlığın ilk sanatsal ifadelerine kadar gitmektedir. Söğüt ağacının ince dallarından yapılmış bir çeşit kömürdür. Kömür kalem grafit kalem tekniğine benzerlik gösterir ancak kömür kalem daha yumuşaktır. Uygulanan yüzeylerden dağıtılarak farklı ton değerleri ve yumuşak geçişler elde edilmektedir.

Füzen Tekniği Örneği

Şekil 3. 1.

(www.gorselsanatlar.org)

Şekil 3. 2.

(www.gorselsanatlar.org)

3. 1. 3. Stabilo Kalem Tekniği

Özellikle yumuşak yüzeyli kartonda stabilo kalem ile çalışmak hoş bir tat verir. Bu tip kalemle çok koyu bir çizgi elde edilebilir. Ayrıca bu tip kalemler kömür veya grafit kaleminden daha farklı bir his ve daha koyu bir çizgi elde ettirir (Dikeç, 2004:24).

3. 2. Kuru Kalem Tekniği

Kuru kalem ve kuru boya çalışmalarında benzer tekniklerden yararlanılır. Kuru boya ile çalışırken daima en açık tonlarla boyamaya başlanmalıdır. Kuru boya, istenilen renk değeri elde edilinceye kadar aynı yüzey üzerine aşama aşama uygulanabilir; ama koyu bir rengi açmak olanaksızdır (Becer, 2006:213).

Kuru boya çalışmalarında yüzey ve gölgelerde zengin bir renk dizisi kullanıldığında, etkileyici sonuçlar elde edilmektedir. Kuru- boya; taslaktan çok, illüstrasyon çalışmaları için idealdir. Silinme, yayılma ve bulaşmayı önlemek için, biten çalışma üzerine sabitleştirici vernik (fixative) püskürtülebilir.(Becer, 2006:213). Kuru kalem

tekniki, “İllüstrasyon çalışmalarında iyi sonuç veren bir tasarım tekniğidir. Özellikle çocuk hikayelerinde bu teknik çok kullanılır. Tasarımcı çocukların renk dünyasını keşfetmelerine yardımcı olur, hayal güçlerini genişletir.” (Tepecik, 2002:81).

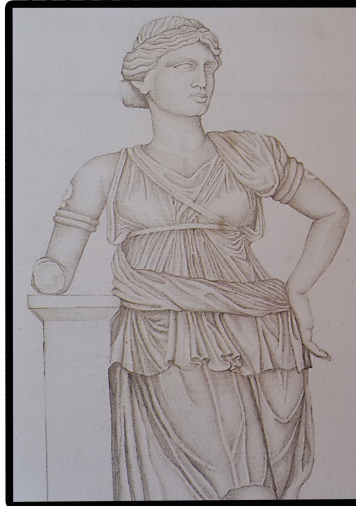
Şekil 3. 3.

(Becer 2006: 212) Fon Kağıdı üzerine kuruboya ile yapılmış bir alıştırma. (Öğrenci çalışması)

Şekil 3. 4.

Emre Becer. Kurşun kalemle heykel etüdü. (Becer 2006: 212)

3. 3. Lavi Tekniği

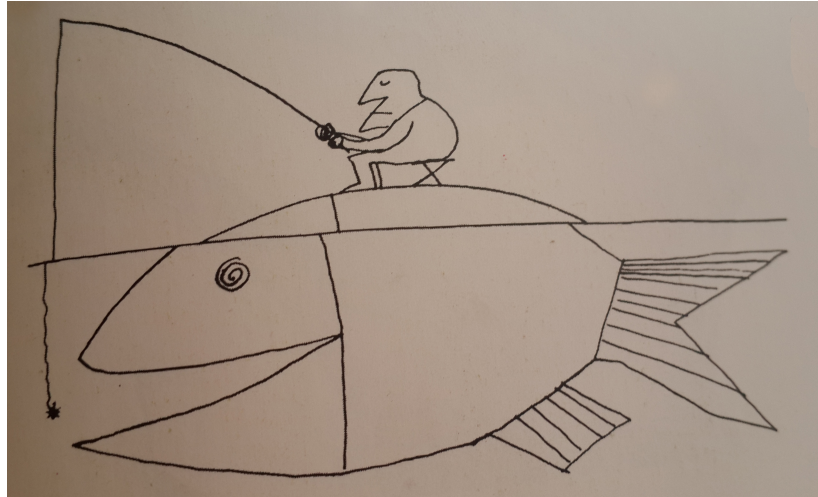
Sulandırılmış tek renkle ya da mürekkeple yapılan leke etkili bir resim tekniğidir. Çini mürekkebi, is mürekkebi, sepya yada su ile inceltilen boyalar kullanılmaktadır. Lavide ton geçişleri sulandırılarak yapılmaktadır. Böylelikle kontrast sağlanarak derinlik etkisi verilebilmektedir. Sulandırılarak çalışıldığı için pamuk oranı yüksek, suyu emebilen kağıt yada kartonlar kullanılır.

3. 4. Çini Mürekkeple Tarama Tekniği

Çini mürekkeple tarama tekniği, siyah beyaz ve orta değerdeki tonların farklı bir tarzla çizim biçimidir ve illüstrasyon çalışmalarında çok kullanılır. Sıfır numara uçlu bir divit veya değişik numaralardan oluşan rapidolarla çalışılır (Tepecik, 2002:82). Konunun ve ışığın durumuna göre çizgilerin inceli kalınlı olarak çizilmesi resme güzellik kazandırır. Işık olan yerlerde kağıdın beyazlığından faydalanılır. Gölge kısımlarda ise koyuluk derecesine göre sık ya da seyrek çizgilerle belirtilir. Tarama resimde, tarama çizgilerinin yön ve biçimleri de önemlidir. Yuvarlak yüzeyleri eğri çizgilerle, düz yüzeyleri de doğru çizgilerle çalışılmalıdır (Kılıçkan, 1992:68).

Şekil 3. 5.

(Becer 2006: 213) Modern karikatürün babası olarak kabul edilen Saul Steinberg'in bir çalışması: 'balıkçı'

Karikartür ve çizgi roman sanatçılarının temel malzemesi olan tarama ucu ile farklı kalınlıklarda çizgiler elde edilebilir. Tarama ucu; çini mürekkebi, anilin, inceltilmiş guaj ve rapido mürekkebiyle kullanılabilir (Becer 2006:214).

Farklı tonları bulabilmek için dik, yatay ve çapraz tarama teknikleri uygulanır. Ton koyulaşması çizgiler kalınlaşıp yaklaştıkça oluşur.

Şekil 3. 6.

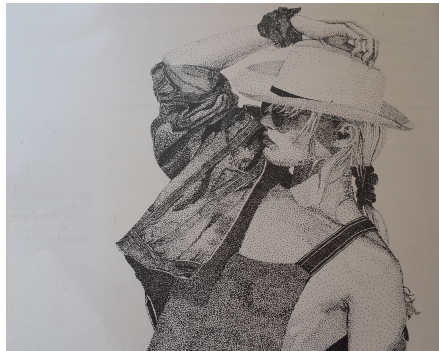
(Becer 2006: 214) Emre Becer Rapido ile yapılmış bir illüstrasyon

Rapidolar; 0.1 mm.'den 2.00 mm.'ye kadar değişik iğne kalınlıklarında üretilen ve değişik renklerdeki özel mürekkeplerle kullanılan çizim kalemleridir. Her kalem sabit bir çizgi kalınlığına sahiptir. Çizim yüzeyine dik konumda tutulması gereken rapido; işlek çalışmaya elverişli olmadığından, taslak çalışmalarında tercih edilmez. Buna karşın; rapido ile noktalanarak yapılan illüstrasyonlarda iyi sonuçlar edilebilmektedir.

Şekil 3. 7.

(Becer 2006: 214) Noktalama tekniğiyle yapılmış bir çalışma (öğrenci çalışması).

3. 5. Pastel Boya Tekniği

Pastel boya, tebeşir özelliği gösteren bir boya türüdür. Yuvarlak tebeşir büyüklüğünde sunulmaktadır. Yağlı ve kuru tipleri vardır. Pastel çalışması, pürüzlü satışlar üzerinde daha iyi sonuç vermektedir. Kağıt ve karton üzerine çalışılabileceği gibi tahta, bez ve duvar üzerine de çalışılabilir. Kuru pastelle çizilen yerler istenildiğinde elle veya bez tamponla zemine sürülerek yayılabilir. Bu işlem yapılırken renklerin birbirine karışmasında kirlenmemesine dikkat edilmelidir (Tuna, 1997:16).

İçinde yağ ve vernik bulunmayan, katışsız karışımından dolayı pastel güçlü bir boya türü değildir. Pigment denilen toz halindeki boya maddesi su ve zamkla bağlanarak pastel boya oluşturulmuştur. Bu yüzden pastel çabuk zarar görebilecek özelliktedir. Bu nedenle, pastel boyalar ton düzeltmeleri dışında karıştırılmazlar ve doğrudan kağıda uygulanırlar. Bu da çok çeşitli renkte boya ile çalışmayı gerektirir (Parramon, 1999:50).

3. 6. Sulu Boya Tekniği

Sulu boyalar, su ile karıştırıp çalışıldığı için bu ad verilmiştir. şeffaf renkli bir resim boyası olup su ile karıştırılarak fırça ile kağıt üzerine çalışılır. Sulu boya yapımında Arap zambkı, gliserin, kitre, nöbet şekeri ile suda eriyen boyalar kullanılır (Turani, 2006:130).

Suluboya tekniğinin en belirgin özellikleri, saydam olması ve yan yana sürülen farklı renklerin suyun yardımıyla kaynaşmasıdır. Çalışırken renklerin açıktan koyuya olan değer, boyanın istenilen derecede sulandırılmasıyla sağlanır. Sulu boyada beyaz renk kullanılmaz bunun yerine kağıtın beyazlığından yararlanılır. Sulu boya tekniğinde yanlış sürülen renkler düzeltilmek istendiğinde, önce o kısım temiz su ile ıslatılır, sonra sünger ya da kuru bir fırçayla silinir (Kılıçkan, 1992:83). Boyamaya açık tonlarla başlanır. Renk tonları gerekli bölgelere katmanlı halinde sürülerek güçlendirilir ya da koyulaştırılır (Becer 2006: 216)

İyi bir suluboya kağıdı, pamuk esaslı ve emicidir. Kağıtın greni arttıka, renk geçişleri yapmak kolaylaşır. Kağıt çalışma sırasında ıslandıka; kıvrılıp dağılmaya

başlar. Bunun önüne geçmek için, suluboya yada anilin boya çalışmasında kullanılacak kağıdın ıslatılarak gerilmesi gerekir.Suluboya ve anilinle yapılan çalışmalarda iyi kalitede samur fırçalar tercih edilmelidir.(Becer 2006:216)

Şekil 3. 8.

Suluboya alıştırmaları (Becer 2006:216)

Şekil 3. 9.

Suluboya ve anilin boya ile yapılan illüstrasyonlarda; maskeleye sıvıları (latex, kauçuk çözültisi vb.) ve maskeleye filmlerinden de yararlanır.Maskeleye sıvıları; kağıt üzerine fırça ile uygulanır ve çalışmanın sonunda kağıt yüzeyinden kolayca temizlenir.

Suluboya çalışmalarında kullanılacak kağıtlar, kıvrılmayı önlemek için dört kenardan bantlanmalıdır.

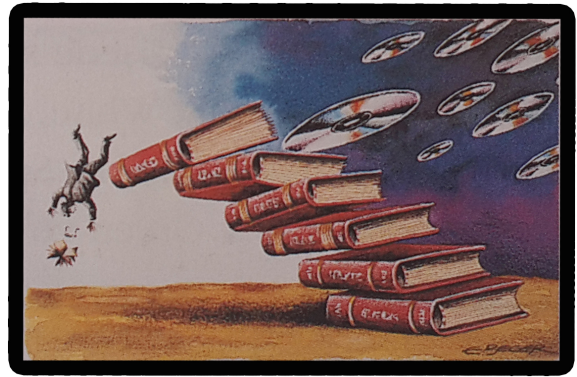
Suluboya ve anilin boya ile yapılan illüstrasyonlarda iki tür boyama yöntemi kullanılır:

(Becer 2006:217) Suluboya tekniğinde resim ve illüstrasyon çalışmaları.

Şekil 3. 10.

Şekil 3. 11.

Şekil 3. 12.

(Becer 2006:217)

3. 6. 1. Kuru Boyama Yöntemi:

Renk tonları açıktan koyuya doğru sürülür ve her defasında bir öndeki boya katmanının kuruması beklenir. Ayrıntılı çalışmalarda bu yöntem tercih edilmelidir.

3. 6. 2. Sulu Boyama Yöntemi:

Daha deneysel olan ve ustalık isteyen bu yöntemde renk katmanları; kurumaları beklenmeksizin üstüste uygulanır. Renkler birbirleriyle karışarak daha soyut ve organic biçimler oluşturur.(Becer 2006: 217)

Şekil 3. 13.

(old.erlbim.com.tr/bilgibankasi/illustasyon-teknikleri)

3. 7. Guaj Boya (Tempera) Tekniği

Guaj, suyla inceltilen ama saydam olmayan bir tür resim boyası ve bu boyayla resim yapma tekniğidir. Suluboyada çok küçük pigment parçaları kağıdın dokusuna iyice işleyerek saydam bir etki bırakır oysa guajda pigmentin zamlarla karıştırılması nedeniyle boya kağıdın dokusuna işlemeden yüzeyinde bir kat oluşturur ve ışığın geçmesini engeller. Guaj tekniğinde serbest fırça vuruşlarının doğallığı da izlenebilir. Sert kıllı fırçayla sürülürse hafif ama etkileyici impasto, yumuşak kıllı fırçayla sürülürse düzgün ve kusursuz bir renk yüzeyi elde edilir (Guaj, 2008).

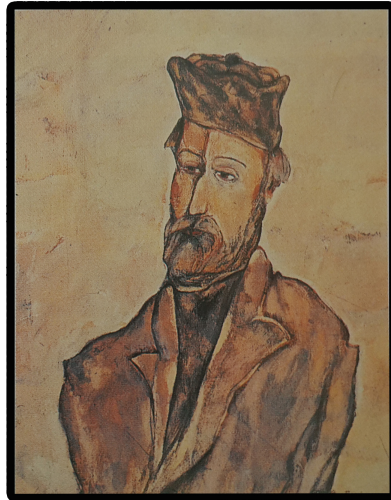
Guaj boya ile hem mat hem de parlak renklere ulaşılabilir; bunun için fotomekanik[1] üretime elverişlidir. Genelde guaj boya afiş için kullanıldığından birçok dile afiş boyası olarak geçmiştir (Comamala, 1993:6).

‘Tempera’, ‘Designer’s Colour’, ‘Poster Colour’ gibi adlarla anılan bütün boya türleri, guaj kategorisi içinde yer alır. Guaj ya da tempera ile homojen bir renk yüzeyi oluşturmak için boya kıvamının iyi ayarlanması gerekir. Birinci boya katı, yatay fırça hareketleriyle sürüldükten sonra kurumaya bırakılır. Daha sonra ilk boyama yönüne dik açı oluşturacak biçimde ikinci kat sürülür. Bu işlem, istenilen homojen renk elde edilene kadar sürdürülmelidir.

Bilişimdeki zamlar oranı suluboyadan fazla olan guaj ve tempera; kağıt, karton, cam, bez, plastic gibi yüzeylere fırça, sünger, spatula ya da pistole ile uygulanabilir.

Şekil 3. 14.

Jerzy Zablocki. Karton üzerine guaj.1991. (Becer 2006:218)

3. 8. Kolaj Tekniği

Herhangi bir zemin üzerine değişik malzemelerin yapıştırılması ile yapılan resim tekniğine kolaj adı verilmektedir. Bu teknikte değişik renkte ve dokuda malzeme kullanılabilir. Bu malzemeler tek başına kullanılabilirdiği gibi yapılacak resimde isteğe göre karışık olarak uygulamak da mümkündür. Resim, zemin üzerine çizim veya boyama ile başlanır. Çizgi veya rengin yerine etkiyi azaltacak veya kuvvetlendirecek malzemeler yapıştırıp bunların üzerleri tamamen veya kısmen de boyanabilir. Burada önemli olan resimde verilmek istenen etkiye uygun düşecek en iyi malzemenin seçilmesi ve bu malzemenin etkilerinden yararlanabilmektir. İstenilen etkinin alınabilmesi için yapıştırılan malzemeler kesilerek veya buruşturularak da kullanılabilir (Tuna, 1997:17).

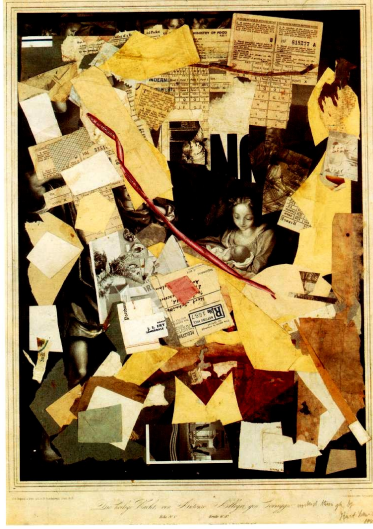
Fransızca ‘yapıştırma’ anlamına gelen kolaj, yüzey üzerine cam, kağıt, basılı malzemeler, ayna, duvar kağıdı gibi nesnelerin yapıştırılmasıyla elde edilen resimsel bir kompozisyon tekniğidir. Sanat tarihinde kolaj tekniğini ilk kez bilinçli olarak kullanan akım kübizmdir. Kübizm akımındaki sanatçılar sıradan nesnelere kolajda bilinçli olarak tercih ederek sanatı paha biçilmez gören burjuva sanat kuramına meydan okurlar. Eğlence amaçlı uygulanması çok eskilere gitmesine rağmen ancak 20. Yüzyılda kübistlerin kullanımının etkisiyle bir sanat tekniği olarak kabul görmüştür. Daha sonra bu tekniği kendi fikirlerine uygun bulan fütüristler, dadaistler ve sürrealistler (gerçeküstücüler) de kullanmıştır.

Sanat yapma kaygısı taşıyan veya kendi yaklaşımları doğrultusunda içeriğine anlam katmaya / mesaj yüklemeye çalışarak fotoğraf yapmaya çalışan fotoğrafçıların (özellikle de amatörlerin) sıkça başvurdukları oldukça etkili yöntemlerden biridir Kolaj.

Kurt Schwitters: 1910-1948 yılları arasında neredeyse kolaj tekniğinden başka bir teknik kullanmadan işler üretmiş sanat tarihine kolaj sanatçısı olarak ismini kazımış bir sanatçıdır.

Şekil 3. 15.

Kurt Schwitters

(www.wikiart.org/en)

Şekil 3. 16.

Kurt Schwitters- MerzGurnfleck, 1920

(www.wikiart.org/en)

3. 9. Air-Brush Tekniği

İllüstrasyon ve fotoğraf çalışmalarında püskürtme tekniklerinden yararlanılır. Sıvı ya da sonradan inceltilmiş boyaları hava kompresörleri ya da sıkıştırılmış hava tüpleri ile iki ve üç bo-yutlu yüzeyler üzerine aktarmada kullanılan kalem ya da tabanca biçimindeki araçlara pistole (airbrush) adı verilir (Becer, 2006:219).

Tıp, mühendislik ve makine ekipmanlarının ayrıntılı detaylarını resimlemek amacıyla tercih edilen bir tekniktir. Titizlik ve ustalık ister, dolayısıyla sonuçları görüntü ve baskı açısından oldukça başarılıdır (Tepecik, 2002:83).

Şekil 3. 17. Gottfried Helnwein.

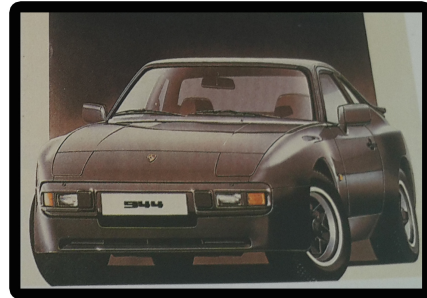
Püskürtme tekniğiyle kitap kapağı illüstrasyon.

(Becer 2006:218)

Şekil 3. 18. Gavin Mcleod. Püskürtme

teknikiyle yapılmış bir illüstrasyon

(Becer 2006:218)

3. 10. Karışık Teknik

Karışık teknik, pastel, suluboya, kuru boya, kolaj gibi tekniklerin bir arada kullanımıyla yapılan resimleme tekniğidir. Güçlü bir anlatım aracıdır, her türlü illüstrasyon türünde kullanılabilir (Tepecik, 2002:83).

Bazen aynı çalışma üzerine birden fazla çizim ya da boyama tekniği uygulanabilir.

Şekil 3. 19.

Emre Becer.

Karışık teknikle yapılmış bir illüstrasyon

(Becer 2006:219)

Şekil 3. 20.

Ayrıntılarda kullanılan

0.15 mm iğneli pistole kalem.

(Becer 2006:219)

Şekil 3. 21.

Karışık teknik ile illüstrasyon

(erelbim.com.tr)

Karışık teknikle yapılan çalışmalarda kullanılan bu teknikler şöyle sıralanabilir:

Kurşunkalem üzerine suluboya ya da anilinle çalışma.

Mürekkeple çizim üzerine suluboya ya da anilinle çalışma.

Suluboya ya da anilin üzerine kuruboya ile çalışma.

Akrilik üzerine suluboya ile çalışma.

Guaj ya da akrilikle yapılmış bir çalışmayı kuruboya ya da pastille gölgelendirme.

Suluboya ya da anilin üzerine guaj ya da akrilikle çalışma.

3. 11. Akrilik Boya Tekniği

Sulu boya, guaj boya ve yağlı boya özelliklerini bünyesinde toplayan plastik özlü bir boyadır, ancak su esaslı boyalara daha yakın görülür. Çünkü inceltme işlemleri suyla yapılır. Kullanımı kolaydır, ancak fırça ve diğer boya gereçleri akrilik boyayla kullanıldığında hemen yıkamak gerekir, çünkü boya çözülmez. Hata yapıldığında geri dönülmez, boyayı silmek açmak mümkün değildir. Yani bu boyayla çalışma yaparken önceden herşeyi hesaplamak hata yapmamak, doğru bir çalışma yöntemi olacaktır. Akrilik boyayı inceltmek ve parlak tutmak için yardımcı malzemeler de mevcuttur.

Akrilik boya, illüstratörler tarafından piyasada yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Akrilik boyaların, yani diğer adıyla polymer emülsiyon boyaların, su esaslı boyalar ile karşılaştırıldığında bir takım üstünlüklere sahip olduğu görülmektedir. Bu boyalar hızlı kurur ve kurduğu zaman sudan kesinlikle etkilenmez. Bu sebeple, akrilik boya üzerinde başka bir su esaslı boya ile çalışma yapmak sorun yaratmayacaktır. Bu boyanın, sulu boya gibi saydam, guaj boya gibi örtücü ya da yağlı boya gibi kalın tabakalar şeklinde kullanılması mümkündür. Piyasada bulunan akrilik boyalar, tüp veya camşişe içerisinde muhafaza edilerek satışa sunulur.

Akrilik boyaların fırça, spatula veya doğrudan doğruya tüpten sıkılarak her çeşit temiz ve yağsız yüzeye kolaylıkla uygulanması mümkündür. Bu boya, Pistole yardımı ile püskürtmeye de uygundur. Akrilik boyada kullanılan fırça ve malzemeler, çalışmanın bitiminde bekletilmeden su ile temizlenmelidir. Daha sonra fırça üzerinde unutulmuş ve kuruyan akrilik boyayı temizlemek kesinlikle mümkün

olmaz. Akrilik boya, bol su yardımıyla ya da polymer adı verilen bağlayıcı maddeler ile inceltilerek, sulu boya kıvamında saydamlaştırılabilir. Bununla birlikte illüstrasyon çalışmalarında, akrilik boyanın yardımcı maddeleri kullanılarak da değişik görsel etkiler elde edilebilir. (old.erebim.com.tr/bilgibankasi/illustrasyon-teknikleri)

Şekil 3. 22.

(old.erebim.com.tr/bilgibankasi/illustrasyon-teknikleri)

3. 12. Yağlı Boya Tekniği

Yağlı boya tekniği, özellikle büyük bez tuvallerinin üzerine resim yapmak amacı ile kullanılan bir tekniktir. Bu teknikte boya içerisine haşhaş ve bezir türünde yağlar ilave edilir. Yağlı boyanın kullanımı çok kolaydır. Boyalar üst üste sürülerek yapılan hatalar kolayca kapatılabilir. Fırça ile beraber spatül, yani küçük mala, hava kalemi ve daha birçok çeşit araç ile yağlı boya tekniğinin uygulanması mümkündür.

İllüstrasyon çalışmalarında yağlı boyanın geç kuruması, bu tekniğin olumsuz yanlarından biridir. Ancak her geçen gün yeni buluşlar sayesinde bu zorluklar bertaraf edilmektedir. Yağlı boyanın kurumasını hızlandırıcı yan ürünler piyasada bol miktarda bulunmaktadır. Avrupa'da bulunan resim müzelerine bakıldığında, sergilenmekte olan yağlı boya tekniği kullanılarak yapılmış bin yıllık çalışmaların, günümüze kadar bozulmadan gelebildiği açıkça görülmektedir. (old.erebim.com.tr/bilgibankasi/illustrasyon-teknikleri)

Şekil 3. 23. Ressam Meghan Howland

(mimarimedya.com.tr)

4. CUMHURİYET ÖNCESİ GRAFİK SANATI GELİŞİMİ

Damat İbrahim Paşa'nın desteği ve dönemin Şeyhülislâmı Abdullah Efendi'den alınan fetva ile müslümanların eserlerini basmaya başladıkları matbaa, 14 Aralık 1727'de İbrahim Müteferrika tarafından kurulmuştur. Yurt dışından getirilen baskı makinası ve Latin harf kalıplarıyla kurulan matbaada din dışı konuları içeren kitaplar basıldı. Çünkü dönemin hattatları Kuran'ın sadece ve mutlaka el ile yazılması gerektiğini söylediler ve bu görüşlerini kabul ettirdiler.

Şekil 4. 1. İbrahim Müteferrika

(www.megep.meb.gov.tr)

Matbaada basılan ilk kitap Kitab-ı Lügat-ı Vankulu'dur (Vankulu Sözlüğü). J. B Holderman'ın "Grammaire Turque" kitabı 1730'da Osmanlı'da Latin alfabesini kullanan ilk baskı olmuştur.

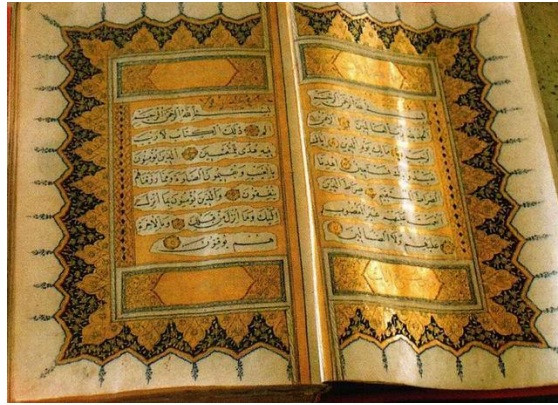
Basılan kitaplar, dinî konuların yanında müzik, okçuluk, matematik, avcılık, gök ve tıp bilimi alanlarındaki eserlerdir.

İbrahim Müteferrika'nın ölümünden sonra farklı matbaalar ve matbaacılar tarafından baskıya devam edilmiştir.

Matbaanın ülkemize geç gelmesinin nedenleri çeşitli şekillerde yorumlanmıştır. İslam kültüründeki suret yasağı ile yazının güçlenerek kullanıldığı kültürümüzde hat sanatında yazı, okunması kadar resim gibi izlenmesi için de yazılmıştır. Dönemin ünlü sanatçıları olan hattatların el yazması eserleri yanında matbaa ve onun seri üretimi olan kitapların sözünü etmek dahi mümkün değildir. Hat sanatının ve sanatçılarımızın en büyük talihsizliği, el yazması eserlerin hızlı üretilmemesi, pahalı olması, bu nedenle “Art and Craft” sanat anlayışında olduğu gibi hızlı basım tekniğine karşı ayakta duramayışlarıdır. Gelişme adına yüzünü batıya dönen Osmanlı'nın teknoloji, kültürler arası iletişim ve etkileşim alanında kazanımları olduğu kadar kayıpları da olmuştur.

Kuran'ın çoğaltılmasını ele alırsak, matbaa gelmeden önce ünlü hattatlar tarafından yazılırdı. Yazıyı ustaca kullanan hat sanatçıları tarafından okunmak için yazılan Kuran karşısında kendimizi sanat eseriyle karşı karşıya buluruz. Çünkü sadece yazı değil, her sanatçının kendi ve yaşadığı dönem içerisindeki üslubuyla, yaptığı süslemelerle (tezhip), ciltlenmesinde kullanılan deriler ve iç kapakta kullanılan ebrular, boyalar, fırçalar, mürekkepler ile ayrı ustalıklar göstermekte idiler. Her biri ayrı bir ustalık gerektiren bu alanlarda sanatçıların birbirleriyle yarışarak en iyisini yaptıkları çalışmaların aynı kitap içerisinde kullanıldığını düşünürsek el yazması kitapların sanat eseri ifadesiyle karşılık bulması daha kolay anlaşılır.

Şekil 4. 2.

Kuran tezhibi (www.megap.meb.gov.tr)

Fransız Devrimi ile etkileşim ve 1839 yılında Sultan Abdülmecit'in emriyle ilan edilen Tanzimat Fermanı ülkemiz için değişim ve batıya açılma dönemidir. Fransız kültürü ile yetişen aydınlar kendi kültürel değerlerine önem vermişlerdir. Ancak batıya olan hayranlıkları da düşüncelerini etkilemiştir. Halk kitleleri ile aydınlar arasında iletişim kurabilmenin yolu yazılarda sade bir dil kullanmaktır. Bu amaçlarına ulaşmak için, matbaayı kullanarak basılan gazeteleri, yeni açılan okullar ile ortaya çıkan ders kitaplarını, yeni yayın evlerinin açılmasını değerlendirerek ulaştılar.

Bu nedenle 1860 tarihi, ülkemizde matbaacılık alanındaki gelişmelerin en yoğun olduğu dönemdir. Tercumal-i Ahval, ilk ölüm ilanının yayınlandığı ilk özel gazete Ceride-i Havadis, ilk Osmanlı Türk gazetesi Takvim-i Vekayi dönemin önemli gazeteleridir.

Şekil 4. 3.

Tercuman-i Ahval gazetesinden (www.megep.meb.gov.tr)

Şekil 4. 4.

Ceride-i Havadis gazetesinden (www.megep.meb.gov.tr)

Toplumsal değişim ve buna paralel olarak gelişen kültür hayatı, yazılı basımlar doğudan sağlanan kâğıt ihtiyacını artırmıştır. Bunun üzerine,1744 yılında Yalova’da ilk kâğıt fabrikası kurulmuştur. Ancak kağıt ucuz üretilemediğinden, ithal etmek durumunda kalınca daha sonra farklı tarihlerde, farklı illerde açılmaya devam edecek olan ilk kağıt fabrikası kapatılmak zorunda kalmıştır.

Şekil 4. 5.

Takvim- i Vekayi gazetesinden (www.megep.meb.gov.tr)

Ülkemize matbaanın geç gelmesi reklamcılığın gelişimini de geciktirmiştir. Matbaanın getirilmesi, batı ile (özellikle Fransa) başlayan ve devam eden ticari ve kültürel alışveriş, basılan gazete ve dergiler farklı ürünlerin tanınmasına bunun sonucunda ortaya çıkan ürün tanıtımı -reklamcılık- grafik sanatların doğuşunu hazırlamıştır. 1920 yıllarına kadar ülke içinde ve dışında karşılaşılan siyasi ve ekonomik sıkıntılar grafik sanatların gelişimini yavaşlatmıştır.

Dönemin ilk afiş çalışması Ferah tiyatrosu için yapılmıştır. Meşrutiyet döneminin yenilikçi düşünce ortamında grafik sanatların temeli atılmıştır. Gazetelerde yer alan ev, arsa satışı, ölüm ilanlarına ek olarak ilaç, ziraat makineleri ilanlarıyla reklamcılığın ilk adımları atılmaya başlamıştır. Çeşitli kaynaklar, Osmanlı dönemi grafik sanatlarının gazete ve dergi basımlarıyla sınırlı kaldığı bilgisini veriyor. Bu nedenle afiş çalışmaları ülkemizde üretilmeyen yeni tüketim malları için kullanıldığından tanıtım afişleri de yurt dışından gelmiştir. Günümüz grafik sanatlarının ilk örneklerine, Osmanlıların son dönemi ve Cumhuriyetin ilk yıllarında rastlanmıştır. 1909 yılında ilk Türk reklam şirketi olarak 'İlâncılık Kollektif Şirketi' kurulmuştur.

5. CUMHURİYET SONRASI GRAFİK SANATI GELİŞİMİ

Meşrutiyetle birlikte özgürleşen düşünce ortamı grafik sanatlarda da kendini göstermiştir. Osmanlının 'yüzünü batıya dönmesi' olarak ifade edilen özellikle Fransa ile başlayan batı ile olan iletişimidir. Grafik sanatı ilk kez basın ilanlarıyla kendisini gazetelerde göstermiştir. Bir dönem bu ilanlarda, Arap ve Latin harfleriyle birlikte kullanılmıştır. Grafik tasarımı afişlerle Türkiye'ye girişi Cumhuriyetin ilk yıllarına rastlar. İhap Hulusi, Münih Fehim, Kenan Temizan, Ramiz Gökçe, Atıf Tuna dönemin ünlü sanatçılarıdır. Özellikle İhap Hulusi yaptığı grafik çalışmaları ile Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşturulmak istendiği yeni yüzünü ortaya koymuştur.

Şekil 5. 1.

Cumhuriyetin ilk yıllarına ait grafik çalışmalar (www.ihaphulusi.gen.tr)

2. Meşrutiyetin ilanından beş altı yıl sonra ortaya çıkan 1.Dünya Savaşı ile başlayan ve Cumhuriyetin kurulmasına kadar geçen süre grafik sanatı alanında durgunluğa neden olmuştur.

Şekil 5. 2.

Cumhuriyetin ilk yıllarında kullanılan alfabe kapağı ve afiş tasarımı (www.ihaphulusi.gen.tr)

Türkiye Cumhuriyet'inin kurulduğu ilk yıllarında, devlet ve vatandaş el ele vererek harcamaların kısıtlandığı, yerli ürünlerin kullanılmasının teşvik edildiği, tasarruflu davranılması gerektiği yıllardır. Bu amaçların halk tarafından tanınması ve uygulanmasına ek olarak ulus bilinci kazandırmak amacıyla grafik sanatının en önemli dalı olan afişler kullanılmıştır. Bugünkü grafik sanatı tarihinin temeli bu dönemde atılmıştır.

Dünyada olduğu gibi, Cumhuriyet Türkiye'sinde de İhap Hulusi'nin özellikle afiş ve grafik çalışmalarıyla sanat-iktidar ilişkisinin bir kez daha birbirinden ayrılmadığını görülmüştür. Geniş kitleler ile en kolay iletişimin özellikle kitle iletişim araçlarının kısıtlı ve teknolojisinin düşük olduğu dönemlerde grafik sanatının en önemli dalı olan, özellikle şehir meydanlarında sergilenen afişlerin gücü inkâr edilemez.

Şekil 5. 3.

Şekil 5. 4.

Emin Barın'ın tasarımı olan hat sanatı örnekleri (www.osmanlisanati.com)

Latin alfabesine geçerken hızlı ve büyük bir değişimlerin yaşandığı ülkemizde, hat sanatı bir süre daha varlığını sürdürmüştür. Ünlü hat sanatçısı Emin Barın, yazı çalışmalarına özgün üslubunu katarak ölümsüz eserler üretmiştir.1920'li yıllarda sanayi alanında uygulanan politikalar sonucunda ortaya çıkan girişimci sınıfı desteklemek ve koruma amacıyla çıkartılan kanunlar ile özel teşebbüs ve onun üreteceği ürünler çeşitlendi. Yeni ürünlerin tanıtılması, artan ürün çeşitliliği ve bu ürünlerin tanıtımlarını sağlamak Türk grafik tasarımı ve dönemin grafik sanatçıları için olumlu bir gelişme olmuştur.

Şekil 5. 5.

Şekil 5. 6.

Sümerbank afiş ve tasarruf konulu afiş (www.ihaphulusi.gen.tr)

Dönemin grafik sanatçıları İhap Hulusi, Kenan Temizan, Ramiz Gökçe, Münih Fehim devletçilik politikasını destekleyen çalışmalarıyla toplumu yönlendirmişlerdir.

1940'lı yılların en önemli isimlerinden biri olan Eli Acıman (bugün hala en büyük reklam ajanslarından biri olan Man ajansın kurucusudur), ürün tanıtım çalışmalarıyla Türkiye'nin ilk reklamcılarındandır. Grafik tasarım, 1946 yılında çok partili döneme geçiş ile birlikte yeni kurulan partilerin ve siyasi söylemlerinin tanıtımları için afişler kullanılmıştır. Bir kez daha toplumsal yaşam ve siyasi hayat grafik tasarımın ilgi alanını belirlerken, grafik tasarım da kendisini farklı bir alanda daha ortaya koymuştur. İllüstrasyonlarla başlayan siyasi afişler tipografik ifadelerle, amblemlerin kullanılmasıyla devam etmiştir. 1950 yıllarında grafik tasarım ve illüstrasyon gelişme göstermiştir. Mesut Manioğlu, Ayhan Akalp, Namık Bayık bu gelişmenin önemli isimleridir.

Şekil 5. 7.

Şekil 5. 8.

Türk Hava Yolları afişi ve ürün reklamının yer aldığı gazete ilanı (www.ihaphulusi.gen.tr)

Daha sonra Selçuk Demirel, Bülent Erkmen, Hakkı Mısırlıoğlu, Nazan Erkmen, Emre Becer gibi isimler illüstrasyonun gelişmesine katkıda bulunmuş isimlerdir.

Şekil 5. 9.

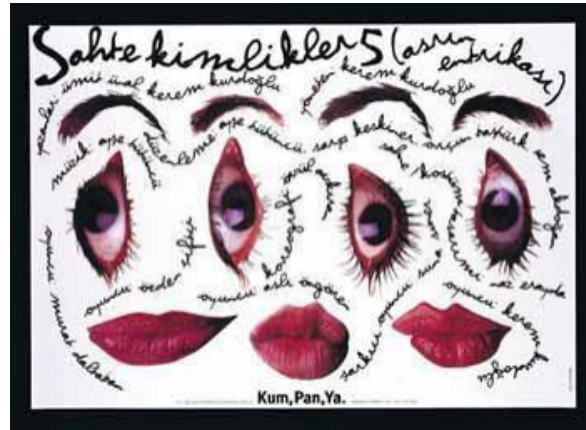

Şekil 5. 10.

Çocuk öykü kitabı illüstrasyonu ve dergi kapağı illüstrasyonu (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 11.

Gösteri duyurusu – afiş (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

1950 ve 1960'lı yıllarda çok partili dönemle birlikte Türkiye tekrar dışa açılmıştır. Yabancı yatırımların desteklenmesi sonucunda pazarlama olanakları artmış, gazete ve dergilerdeki reklamların sayısı artmış, gelişen ofset baskı teknikleriyle kitap

basımı, afiş, gazete ve dergilerin sayıları artarken nitelikleri de değişmiştir.1950-1960 yıllarında bugünkü grafik tasarımın temellerinin atıldığı bilinir. Döneme özgü ekonomik hareketlilik, üretim ve tüketim malları reklam ve tanıtım alanlarında çeşitlilik, yeni ürünlere ve bu ürünlere yapılacak ambalaj tasarımlarıyla grafik tasarımın çalışma alanını genişletmiştir.

Şekil 5. 11.

Şekil 5. 12.

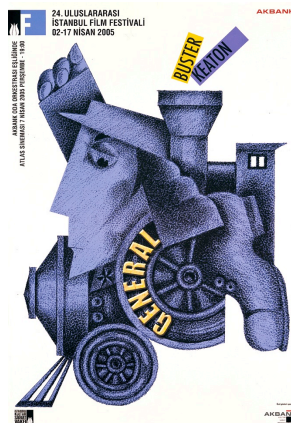
Şekil 5. 13.

Ürün tanıtımı amaçlı gazete ve dergi ilanları (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

1 Kasım 1955'te Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu1957 yılında eğitime başlamış, 1962 yılında Grafik Sanatlar ders olarak okutulmuştur.

Şekil 5. 14.

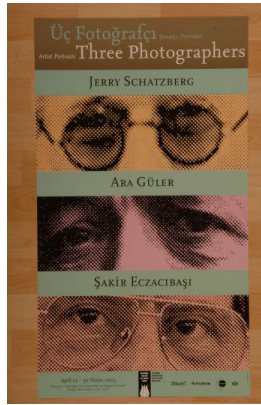
Şekil 5. 15.

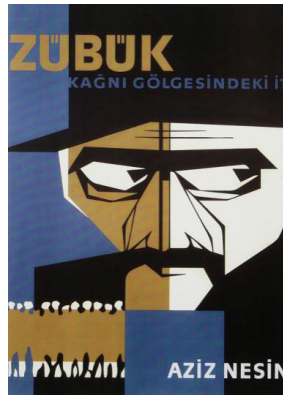
(yurdaeraltintas.com)

1968 yılında Yurdaer Altıntaş, Mengü Ertel, Sait Maden bir araya gelerek ‘Türkiye Grafik Sanatçılar Derneğini’ kurmuşlardır. İki yıl sonra kapanan bu dernek, 1970’lerin sonunda ‘Grafikerler Meslek Kuruluşu’ adıyla tekrar açılır. 1970’li yıllarda farklı kitle iletişim araçları devreye girmiştir. Televizyon yayınlarının başlamasıyla televizyon reklamları ve buna bağlı olarak storyboard çalışmaları kullanılmaya başlamıştır.

Şekil 5. 16.

Şekil 5. 17.

Şekil 5. 18.

Kitap kapakları ve tiyatro afişleri (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 19.

Şekil 5. 20.

Ürün tanıtımı, basın ilanları (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 21.

Şekil 5. 22.

Resim 2.24:Ürün tanıtımı basın ilanları (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)
Önceleri ürünün fonksiyonlarını ortaya koymada illüstrasyonun yetersizliği kalması ve daha fazla zamana ihtiyaç duyulması nedeniyle fotoğraf kullanılmaya başlanmıştır.

1980’li yıllarda dışa açılma politikasıyla, ürün tanıtımında kullanılan görsel malzemeler rekabeti getirmiştir. Yabancı ülkelerle yapılan etkileşim rekabeti doğurmuştur. Bu rekabet fotoğrafın kullanımını artırmıştır.

Fotoğrafın icadından sonra ürünün inandırıcılığı, akılda kalıcılığı konusundaki ihtiyaca ve gerekliliğe karşın ülkemizde reklam fotoğrafının kullanımı zaman almıştır. Yaygınlaşan sanayi, artan üretim, gelişen hizmet sektörü reklamda fotoğrafı gündeme getirmiştir.

Fotoğrafın kullanımında reklam ajanslarının önemi büyüktür. Reklam fotoğrafları, yeni baskı teknikleriyle ilanlarda kullanılmıştır. Zamanla gelişen basım teknikleri reklam fotoğrafçılığının gelişerek afişlerdeki yerini almasını sağlamıştır. Reklam fotoğrafçılığının gelişmeye başlaması, afişlerde fotoğrafın ağırlık kazanmasına yol açmıştır.

1970-1980 yıllarının teknolojik olanaklarının kullanıma girmesiyle grafik tasarım ve reklamcılık açısından dönüm noktası olmuştur. Şehirleşme hızla artarken reklam ve tanıtım konusunda yeni yollara başvuruldu. Büyük boy afişler (bilboard-demir ve alüminyumdan imal edilen, araç ve yaya trafiğinin yoğun olduğu yollar ya da kavşaklara konumlandırılan reklam araçlarıdır.) ve reklam panoları grafik sanatlar için yeni bir ilgi alanı yaratmıştır. Ülkemizde ilk kez 1985 yılında kullanılmaya başlanmıştır.

Şekil 5. 23.

Bilboard (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

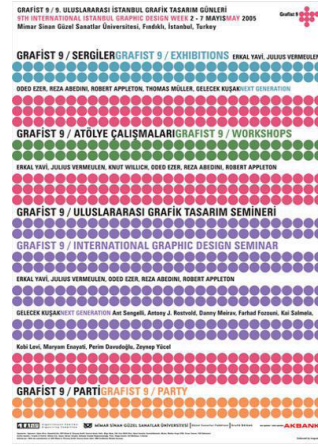
1970 yılı grafik tasarımında en belirleyici değişim teknoloji ve üretim ilişkilerinde yaşanmıştır. Ancak Türk grafik sanatçılarının bilgisayarı ve getirdiği teknik olanakları verimli kullanmaları zaman almıştır. Metin Edremit'in tasarladığı İstanbul ambleminden sonra başka belediyeler de kendileri için amblem çalışmalarını kullanmışlardır. Dönemin grafik ürünlerinde ağırlıklı olarak el işçiliği kullanılmıştır. İllüstrasyonlar airbrush tekniği ile yapılmıştır. Kullanılan tipografik çalışmalarda ise sınırlı yazı karakteri kullanılmıştır. 1980 sonrasında dış dünyaya açılım hız kazanmış, serbest piyasa ekonomisi reklam ajanslarının önünü açmıştır. Bunun üzerine çok uluslu şirketlerle ortaklıklar yapılmıştır. Böylece farklı ülkelerin grafik

sanatı etkileşimleriyle birlikte iş hacmi artmış, artan talepleri karşılamak üzere de sadece tasarım işleriyle uğraşan grafik tasarım ajansları kurulmuştur. Gelişen medya araçları ile reklam ajanslarının görevleri artmış ve reklam dışında da tasarım işlerine ihtiyaç duyulmuştur.

Şekil 5. 24.

Şekil 5. 25.

Kitap kapağı (Sait Maden) ve seminer duyuru afişi (Erkal Yavi) (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 26.

Şekil 5. 27.

Şekil 5. 28.

Logo çalışması (Bülent Erkmén), tiyatro afişi (Sadık Karamustafa), kitap kapağı (Cemalettin Mutver) (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

1990'larda çok uluslu şirketlerin marka ve kurumlarının Türkiye'de görülmesi, grafik tasarımının önemini artırmıştır. Kurum kimliği çalışmaları Türkiye'de de

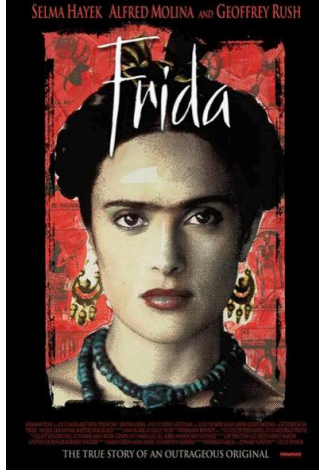
yapılmaya başlanmış, sadece özel sektör değil, kamu kurum ve kuruluşları da grafik tasarımdan faydalanmıştır. Tipografi kendi başına çalışma alanı olmuştur.

Şekil 5. 29.

Tipografik tasarım (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 30.

Şekil 5. 31.

Şekil 5. 32.

Film afişleri (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

90'lı yılların en önemli isimlerinden biri, Hollywood film afişleriyle kendisini dünyaya tanıtan ünlü Türk grafik tasarımcısı Erhan Yücel'dir.

Bu dönemin sanatçılarının bilgisayarı daha yetkin kullandıkları bilinir. Grafik tasarım çalışmalarında fotoğraf kullanımı artarak farklı yazı karakterleri tercih edilmiştir. İllüstrasyonlarda bilgisayar programları kullanılmış, televizyon

reklamcılığıyla birlikte storyboard çizimleri ve animasyonlar yer almıştır. Daha önce el ile çizilen animasyon ve illüstrasyonlar bilgisayar programları ile yapılmaya başlanmış, fotoğraflar üzerinde de istenilen etkileri oluşturmak için bilgisayarın teknik olanakları kullanılır olmuştur.

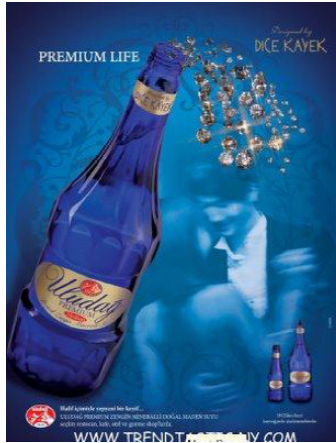
Şekil 5. 33.

Bilgisayar programı ile yapılan illüstrasyon (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Gelişen pazar ekonomisi ile yeni tasarım alanları ortaya çıkmıştır. Cd ambalajları, web tasarım sayfası, tişört tasarımları yapılan çalışmalara örnektir.

Şekil 5. 34.

Şişe tasarımı (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

Şekil 5. 35.

Cd ambalaj tasarımı (Türk Grafik Sanatı Tarihi 211GS0127 Ankara, 20)

6. RÖPORTAJ - GÜRCAN ÖZKAN

Bulgaristan'ın Kircaali şehrinde doğdu. 1972 yılında ailesiyle Türkiye'ye göç etti. İstanbul, Adapazarı ve İstanbul-Kartal'da ilk, orta ve lise eğitimini tamamladı. Lise yıllarında GIRGIR Dergisi'nde karikatürist olarak çalışmaya başladı. Eski adıyla Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu - Grafik Sanatlar Bölümü'ne birincilikle girdi. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde seçmeli ders olarak illüstrasyona ağırlık verdi. Okul yıllarında Radar Reklam'da Sanat Yönetmeni ve İllüstratör olarak çalıştı. 1985 yılından itibaren serbest illüstratör olarak çeşitli kurum ve ajanslara çalışmalar yapmaya başladı.1986 yılında Leman Dergisi'nin kuruluşunda yer aldı.1991 yılından itibaren HIBIR Dergisi, İletişim Yayınları, Nokta Dergisi, Ekonomik Panorama, LİMON Dergisi, Tempo dergilerinde kapak ve karikatürler çizdi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Grafik Bölümünde 2 yıl İllüstrasyon dersleri verdi. Kadir Has Üniversitesi ,Doğuş Üniversitesinde seminerler ve Bilgi Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesinde Grafik Resim ve Bilgisayar Destekli Tasarım dersleri verdi. Bilkom Dijital “Wacom” İntius 4 tabletin Türkiye lansmanında dijital artist olarak görev aldı.

Halen Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Sanatlar ve Grafik Tasarım Bölümü'nde Dijital İllüstrasyon dersi veriyor. Ağırlıklı olarak Reklam ajanslarına hizmet veriyor. Karakter tasarımı, storyboard, conceptboard, illüstrasyon ve foto manipulasyonlar yapıyor. 93 'ten beri bilgisayar destekli illüstrasyonlar yapıyor. Serbest illüstratör-tasarımcı olarak çalışmalarına devam ediyor.

Teknolojik gelişmeler açısından bakıldığında en büyük uçurumu deneyimlemekte olan nesillerden birinin mensubusunuz. 1963 yılında dünyaya geldiniz, Türkiye'de ilk televizyon yayını yapıldığında 5 yaşındaydınız. İlk renkli televizyon yayını ise 1976 yılında izleyebildiniz. Kişisel bilgisayarlar, cep telefonları, taşınabilir aygıtlar, dokunmatik ekranlar derken 2008 yılına geldik. Teknolojinin varla yok arasında olduğu o dönem ile, hayatın her alanına girdiği bugünkü ortamı karşılaştırdığımızda ilk olarak aklınıza neler geliyor? İnsan ilişkilerinin iki zaman dilimi arasındaki farklılığını hissettiğinizde o

günleri özlüyor musunuz? Sürekli zamanın çok az olduğu empoze edilen, her şeyin çok hızlı ilerlediği bir zamanda yaşıyoruz. Bu “hızlı olmalıyız” duygusu herkesi sersemletiyor bence...Teknolojinin getirdikleri ve götürdükleri var. Bunu dengelemek yine insanın kendi elinde. İletişimin hızı arttı ama doğru iletişim kurulabiliyor mu, şüpheliyim. Zeka ile aklın işleyiş hızı ve akıl ile doğru düşünme arasındaki denge, daha hızlı olmak adına, güzel ve doğru aleyhine bozuluyor... Evet, sihirli radyo günlerinde doğdum,(Woody Allen’e saygılar) televizyonla büyüdüm,(neyse ki ilgimi çeken bir icat olmadı) kitapla beslenen bir kuşaktık, ruhumuzu müzik ve resimle parlatırdık. Ben Bulgaristan’da, Kircaali’de doğdum.7yaşımda ilkokula başladığımda tek kelime Bulgarca bilmeden bir Bulgar okulunda eğitime başladım. 2 yıl boyunca sadece kitaplara gömülerek bu dili öğrendim ve dünya çocuk edebiyatını takip etmeye başladım. İllüstrasyonların farkına ilk bu yıllarda vardım.

İllüstrasyonun gözlerimden ruhuma işlemesi, 9 yaşıma kadar gerçekleşmişti bile. 1992 yılında ailemle birlikte Türkiye’ye göç ettik. Babama ressam olmaya karar verdiğimi söylemiştim. Resim ve illüstrasyon arasındaki farkı hissediyor ama tam dile getiremiyordum...Bu yetmezmiş gibi bir de tipografisi ve amblemleri en iyi olan kitaplardaki başka noktalara dikkat etmeye başlamıştım. Grafik tasarım, baskı yoluyla çoğaltma ve bunun nasıl olduğu gibi konular da kafamı kurcalar oldu. Bir yandan da karikatür dergileri okumaya ve karikatür çizmeye başlamıştım. 13 yaşında, dönemin efsane dergisi Gırgır’da, Oğuz Aral’ın karşısında bulmuştum kendimi ..

17 yaşında Gırgır Dergisi’nde profesyonel olarak çizmeye başladığımda matbaa bölümüne geçip kağıt bobinler ve rotatifler arasında dolaşıyordum. O boya kokusunu hala unutamam. - Yıllar boyunca; Gırgır, Limon, Hıbrır, Leman gibi mizah dergilerinde çalışmalarınız yer aldı. Bugün gelinen noktada, ülkemiz, birçok alanda olduğu gibi, karikatür ve mizah yayınları konusunda da en sıkıntılı dönemlerinden birini yaşıyor. Başbakan, kendisini eleştiren karikatürlere ateş püskürüyor, çizernelere yüklü tazminat davaları açıyor, bazı çevreler, söz konusu karikatürleri yayımlayan

dergilere tehdit mesajları gönderiyor...

Dergi yapmak toplumsal bir sorumluluk da verdiği için, hep ilgimi çekti. Bir çeşit toplumsal kaliteyi artırma çabası. Ama bunu yaparken çok ince bir zerafet gerekiyor tabii ki. GIRGIR Dergisi'nin 500 binler tirajını yakaladığı dönemde her dergi sayısı en az 6 kişi tarafından okunurdu...Omuzumuzdaki müthiş büyük bir yükü ve 12 Eylül darbesi olmuştu. Darbe dönemine ilk ciddi eleştiri mizahçılardan geldi. Ben de Turgut Özal'a hakaret etmekten yargılandım. Oysa politik bir eleştiriydi, 3-4 sene pasaport alamadım. Amacım da yurtdışında müzeleri dolaşmaktı. İndirekt anlatımlardan zekice yapılmış dolaylı anlatımlara yöneldik.

Turgut Özal bizim çizdiğimiz karikatürleri gösterip IMF'den para dileniyordu. Kendimi sadece karikatürist olmak isterken, dergici olarak da buldum. Başbakanın mizah duygusu yoksa toplum basıcı bir yapıya evrilir. 12 Eylül döneminde bile bu kadar gazeteci ve karikatürist mahkemeye verilip yargılanmadı. Medya dünyasının tekelleşmesi bence mizah dergilerinin bağımsız duruşunun sonu oldu. Var olan dergiler de bir şeyleri es geçiyorlar, alt kültür gruplarının marjinal yayınları haline geldiler. Özetle "Mizahın olmadığı yerde yaşamak zor, ama her şeyin mizah olduğu bir yerde de yaşamak olanaksızdır" BERTOLD BRECHT

Buradan hareketle, ülkenizin ve dünyanın içinde bulunduğu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizden sonraki nesiller için nasıl bir gelecek öngörüyorsunuz? Ben aslında iflah olmaz bir iyimserim ama küresel ısınma, enerji sorunları, modernite diye önümüze konan tüketim çılgınlığı, ideolojik ve dinsel ayrımcılıklar gibi gösterilen küresel paylaşım kavgaları elbette keyfimi kaçırıyor. İletişim araçlarının bu kadar geliştiği bir dönemde bu kadar fazla fazla bilgi ve imge bombardımanı bir bilinç oluşturmamızın da önündeki en büyük engel durumuna geldi. Çağımızın en büyük paradoksu bence bu, bilgiye erişim bu kadar hızlanırken bilginin çokluğu da bilinç oluşturmamıza fayda sağlamıyor. Harika şeyler yapılıyor bu dünyada, ama arka planda olanlara baktığımızda, resmin tamamını gördüğümüzde, dünyayı mahfediyoruz. Bu bir saptama, karamsarlık olarak görenler

varsa üzgünüm ama durum bu.

İllüstrasyon çalışmalarınızda bilgisayarı ne sıklıkta kullanıyorsunuz? Dijital sanat anlayışını ortaya çıkaran teknolojik gelişmelerin, illüstrasyon sanatının özgünlüğüne ve samimiyetine darbe vurduğu görüşüne katılıyor musunuz?

93 yılından beri dijital ortama geçtim. Konvansiyonel tekniklere hakim olmak dijital ortamlarda aynı tadı yakalamak için bir avantaj. Layers kullanımı, spot channels, path gibi olanaklar eskiden rüyaydı şimdi gündelik hayatın sıradan bir gerçeği. Fotokopi makinası bile Neville Brody ile sanatta aykırı ve doğru nasıl kullanılıra bir cevaptır. Özgünlük ve samimiyet bence kafamızda başlar ve biter, araçların tabii ki önemi var ama içeriğine katkısını belirleyen ve seçimleri yapan temelde hala insan. Bir illüstratör arkadaşım İngiliz illüstrasyon ajansı aracılığı ile ABD'deki bir yayınevine Türkiye'den çocuk kitapları resimliyor. Tüm bu süreç mail, Skype gibi keşifler sayesinde bir kaç ayda sonuçlanıyor..

Şu aralar web siteme en çok üye Malezya'dan oluyor. Sanırım bir dergi veya blog benim siteyi tanıttı. İşte internetin sürekli kullanmama rağmen beni hala hayrete düşüren yönü bu. Dadaist'ler ve sürrealist tarafından kolaj estetiği sanat tarihindeki yerini aldığından bu yana, Masa üstü yayıncılık teknolojisi ve programlarının gelişmesi ile en yüksek seviyede kolaj estetiği ve manipilasyon duyarlılığına ulaşıldı. Form yaratmaya verilen önem yerine farklı formları başka bir düzlemde farklı bir şekilde düzenleyip bambaşka bir sonuç yaratmak için kullanmak kolaylaştı. Farklı fikir, stil ,tekniklerin ve kişiliklerin arasındaki sınırlar bir birine geçişmeye, belirsizleşmeye başladı artık. İllüstrasyon çalışmalarına her zaman kağıt ve kalemle taslaklarını çizerek başlıyorum...(Bu her zaman böyle oldu ve her zaman da böyle olacak.) Bunlar arasından onaylananın final çizimini tamamlayıp tarayarak dijital ortama aktarıyorum. Amaca göre uygun program ve stilde renklendirmeyi Adobe Photoshop, Painter veya FreeHand programları ile yapıyorum. 10-12 yıl önce sulu boya, guaj, akrilik, air bruch ile yaptığım çalışmaları artık dijital ortamda wacom tablet kullanarak yapıyorum.

Bu malzemeler ve teknikler hakkında bilgi ve tecrübem olması dijital ortamda bu tatlari ve stilleri yakalamamda işimi çok kolaylaştırdı. 90'lı yılların başlarında bilgisayarların kapasite düşüklüğü ve yazılımların henüz ihtiyaçlara tam cevap verememesi ilk başta bende hayal kırıklığı yaratmıştı. Milyon renk henüz bir hayaldi o yıllarda. Fakat bugün ihtiyaçlarıma tam olarak cevap veriyorlar. 2.5 GHz G5 çift işlemcili bir Apple, Wacom tablet, konvansiyonel malzemelerimin yanında duruyor. İnternet hayatımı tamamen değiştirdi. Web sitesi portfolyom olarak herkesin de ulaşabileceği uzaklıkta duruyor. Taslaklar maille geliyor, maille gidiyor. Hatta artık bana daha çok zaman kalıyor. Dünyadaki illüstrasyon çalışmalarını daha yakından takip edebiliyorum, eğilimleri ve sevdiğim yabancı illüstratörleri takip etmem kolaylaştı. Son zamanlarda vektör illüstrasyonlar üzerine yeni teknikler araştırıyorum ve 3d animasyon için karakter tasarımlar yapıyorum. Corel Painter'la ara yüzü nedeniyle yaşadığım sorun (Yoğun olarak Adobe Photoshop kullananlar bilir, Painter sanki solaklar için yapılmış gibi dururdu. Sanki başka bir işletim sistemi için yaratılmış gibiydi. (Neredeyse Maya'nın organik menü sisteminden daha karışık bir hali vardı.) son sürümünde aşıldı ve istediğim daha sıcak pentür havasını yakalayabilir oldum. 3D programları ve sanatçıları kayıtsız kalınamayacak kadar işi ilerlettiler. Artık bir ürün henüz üretim testleri aşamasında bile modellenip üzerindeki etiket uygulamalarını modelde QuickTime VR ile müşteriye sunabiliyoruz. Disiplinler arasındaki geçirgenlik öyle bir noktaya geldi ki, direnmek, uzak kalmaya çalışmak, muhafazakar ve gerici bir duruma düşmenize neden oluyor.

Şekil 6. 1.

(www.gurcanozkan.com)

Şekil 6. 2.

(www.gurcanozkan.com)

Bize çalışma ortamınızdan bahseder misiniz? Masanızdan eksik etmediğiniz şeyler nelerdir? Akrobat lambam, fırçam (Bruch Pen) kalem kağıtlarım ve bilgisayarım. Bir de her zaman müzik eşliğinde çalışırım...

Odanızda neyin varlığına dayanamazsınız? Kağıt ve kalemimin arasına giren hiç bir şeye...

Türkiye'de yabancı ortaklıklı saygın reklam şirketleriyle prestijli markaların işlerini yapıyorsunuz. Dışarıdan bakıldığında keyifli ve kazançlı bir çalışma süreci olduğu düşünülse de, derinine inildiğinde birçok sıkıntıyı da beraberinde getirdiğini söylemek mümkün. Türkiye'deki reklam ajanslarının çalışma biçimlerini, sanat yönetmenlerinin ve yaratıcı yönetmenlerin tutumunu ve genel olarak reklam sektörünün içinde bulunduğu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce sektörün daha da güçlenmesi ve uluslararası arenada söz sahibi olabilmesi için hangi eksikler tamamlanmalı veya hangi hatalar düzeltilmeli? Çalıştığım firmaların büyüklüğü veya küçüklüğünden öteye istenen işin benim için yeni bir şey olmasını ve bana bir şey katıp katmadığına dikkat ederim. Sınırlarımı zorlamayı severim. Yaptığım işin beni heyecanlandırması gerekir. 45 yaşındayım ve yeni yeni yaptığım işlerden memnun olmaya başladım. Kısacası oyun yeni başladı. İstanbul'da 20 yıl önce 40-50 illüstratör vardı, şu anda %70'i işi bıraktı. Bunun nedenini sektör sorgulamalı. Sektörün daha da güçlenmesi ve uluslararası arenada söz sahibi olabilmesi için uluslararası normların bu ülkede de uygulanması gerekir. Çalışma biçiminden, bütçe sorunlarından, uygun olmayan sürelerden, günde 20 saat çalışan insanlardan, Paris'te yaşıyormuş gibi sonuçlar alması beklenemez. Eskiden bir annual hazırlamayı düşündüğümüz illüstratör arkadaşlarımızla artık bir mizah kitabı hazırlamayı düşünüyoruz. Adı da "Müşteri temsilcileriyle kahreden diyaloglar". Türkiye'deki reklam ajanslarının çalışma biçimleri, sanat yönetmenlerinin ve yaratıcı yönetmenlerin konumu, satın almacılar ve müşteri temsilcilerinin seçimlerine kurban ediliyor. Bruce Mau'nun "Gelişim İçin Tamamlanmamış Manifesto"sunu her gece yatmadan bir kez okumak gerekiyor bence.

Ünlü Amerikalı sanatçı Norman Rockwell, "Bazı insanlar nezaket göstererek bana ressam diyorlar. Ben ise kendimi hep illüstratör olarak tanımlıyorum" diyor. Hem Türkiye'de, hem de dünyada, ressamlar ile illüstratörler arasında görünmez bir çizginin olduğu bilinir. Siz bu durumu neye bağlıyorsunuz? Kendine güveni ve mesleğine olan sevgisinden kaynaklanan bu alçakgönüllü cevap, illüstrasyonlarında da hissettiğim humor duygusunu da içinde barındırıyor zaten. Tevazu ile üstünü hafifçe örttüğü nezaketli cevap benim de çok sık kullanmak zorunda kaldığım açıklamaya çok benziyor. Illüstrasyon basılabilen ve bilgi iletmek için özel olarak üretilmiş tipografi ve mesajıyla birlikte bütünlük oluşturmak için yapılır. Illüstrasyon beklenenden değişik bir şey sunarak verilen bilgiye odaklanmayı sağlar. Yani bir anlamda "Dar alanda kısa paslaşmalar" diyebiliriz. - Gençliğinize geri dönme ve tüm hayatınızı dilediğiniz yönde yeniden şekillendirme şansınız olsaydı, şu an sahip olduğunuz veya belli sebeplerle olamadığımız şeyler hakkında neler yapardınız? Yaşadığınız ülke, yaptığınız iş, tanıştığınız insanlar gibi konularda ne gibi yenilik veya düzenlemeler isterdiniz? MÜGSF Grafik Sanatlar Bölümü mezunuyum ve illüstrasyonu seçmeli ders olarak okudum Çizim yeteneği önemli ama sadece bu yeterli değil. Amaca uygun çizim ve renkleme teknikleri konusundaki hakimiyet de önemli. Tasarımı yapan kurum veya kişi ile birlikte proje yürütebilme disiplini önemlidir.

Size gelmeden zaten konumlandırılmış olan bir fikri doğru olarak uygulayabilmek, sizin yeteneğiniz ve disiplinize kalmıştır. Tanıdığım bir sürü çizer arkadaşım bu noktadan sonra tıkanıp bu illüstrasyon çalışmalarının arkasını getiremeyip, sanatçı kişiliklerine bir baskı olarak algılamış ve bu alandan çekilmişlerdir. Bu etkileşimli çalışma sürecini doğru bir şekilde yönetmek gerekiyor. Öncelikle tasarım aşamasında konseptin gereği bir desene veya imgeye ihtiyaç duyuluyor ve buna cevap verecek şey gerçekten illüstrasyonsa bunu için, bunu uygun stilde çalışabilecek illüstratörü bulup, onunla bu çalışmayı yapmak gerekiyor. Bu sanatçının kişiliğiyle ilişkili bir şeydir. Hoşlandığı bir teknik veya konuda yetkinleşmesiyle bir stil yaratır. O stilde bir çalışmaya ihtiyaç duyan bir sanat yönetmeni doğru kişi oysa ondan işi yapmasını ister. Türkiye'de bu uzmanlık

alanları henüz oluşmadı maalesef. Bir illüstratörden her konuda, her stilde iş istenebiliyor. Bunun nedeni de sektörün içinde hala bir illüstrasyon ajansının kurulamamasıdır. Bu ajansta farklı üslupta, tekniklerde ve alanlarda yetkinleşmiş illüstratörlerin olması seçenek oluşturacaktır. Doğru iş için doğru illüstratörle çalışmak gerekir. Bir illüstratörün her tarzda işe cevap verebilmesi imkansızdır, gereksizdir de. Böylesi bir kurumsallaşmayı hayata geçirmek isterdim. Ayrıca çocuk kitapları ve çizgi filmlerle ilgili projelerim vardı, hala da var.Zamanım olursa hakkını vermek istiyorum. Şu anda 3D bir çizgi film projesi için karakter tasarımları yapıyorum.

Yalnız illüstrasyon alanında kullanabileceğiniz sınırsız bir bütçeye sahip olsaydınız, nasıl bir projeye imza atmak isterdiniz? (Örneğin; uluslararası bir illüstratörler meslek kuruluşu, bir illüstrasyon müzesi, dünyanın her ülkesinde şubesi bulunan illüstrasyon okulu, vb.)Bir illüstrasyon okulu kurardım, ama bu üniversite sonrası bir okul olurdu. Milton Glaser, Brad Holland, Gennadij Spirin veya Tadahiro Uesugi gibi ustaların ders verebileceği bir yer.

"Korku". Bu sözcük size neyi ifade ediyor? "Korku"denince gözünüzde neler canlanıyor? Korku bilmediğimizdir, anlayamadığımızdır. Bu konudaki en iyi cevabı Krishnamurti verilmiştir. “Korkularımız gerçekliğin üzerini bir örtü gibi kaplayarak bizi yanılsamalara iter. Gerçek olmayanı gerçek kabul ederiz ve gerçek olanı da gerçek olmayan. Gerçekliğin bu çarpıtılmış algılanışına yanılsama ya da illüzyon denir. Bu yanılsama ise her zaman bölünme, çatışma, şiddet ve savaşı da beraberinde getirir.”

Röportaj: Rastgele, BAK Dergisi Sayı:16

7. DİJİTAL İLLÜSTRASYON

Grafik tasarım bir mesaj benimsemek, bir görseli farklı boyuta taşımak veya bir düşünceyi görselleştirmek için metin bilgilerinin ve görsellerin algılanabilir ve anlamlandırılabilir bir boşlukta, iki boyutlu veya üç boyutlu olarak düzenlenip organize edilmesini içeren yaratım sürecidir.

Baskı, ekran, animasyon film, iç mimari, logo ve web tasarımı gibi birçok şekilde dijital veya dijital olmayan çeşitlerde uygulanabilir.. Grafik tasarımda ve grafik sanatlarında, görsel sanatların temel ilkeleri şunlardır; hizalama, dengeleme, karşıtlık, vurgu, hareket, görüntü, oranlama, yakınlık, tekrar, ritim, ve birlik'dir.

Grafiker Almanca Graphiker kelimesinin karşılığıdır, Grafik Tasarımcı ise İngilizce olarak Graphic Designer kelimesinin karşılığı aynı anlama gelmektedir. Grafiker veya Grafik tasarımcı ünvanına sahip kişiler bir çok grafik düzenleme programı adobe photoshop gibi uzmanlık gereken programların sertifikalı eğitimini alması gerekmektedir.

Çağımızda bilgisayar, grafik tasarımın her alanına girdiği gibi, illüstrasyon tasarımı alanında da mükemmel sonuçlar vermektedir. Teknik ve ustalık aşamasını bilgisayar hallettiği için, tasarımcı iyi bir program kullanıcısı ve yaratıcılık bilgisine sahip olduğu takdirde, hayal edilen her şeyi tasarlayabilmektedir (Tepecik, 2002:83).

Bilgisayar ortamında illüstrasyon, klasik çizim yöntemleri ve uygulamalarının masaüstü yayıncılık bağlamında bilgisayar grafiğinin sunduğu sayısal (dijital) zemine taşınmış biçimidir. Bu ortamda temel görüntü öğeleri, doğal renk pigmentleri değil; piksellerdir (Özkoyuncu, 1999:2).

Kore'li sanatçı Jee Young Lee tarafından yapılmış bu manipüle edilmiş resimler soyutluk ve hayal gücünün sonuna kadar kullanıldığı güzel örnekler:

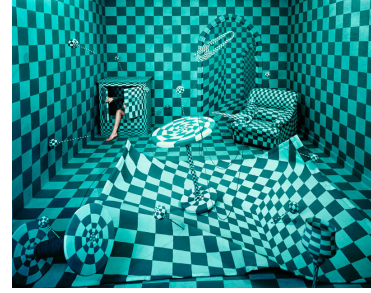
Photosopla yapılmış illüstrasyonlar

Şekil 7. 1.

'son akşam yemeği'
(www.mimarimedya.com)

Şekil 7. 2.

(www.mimarimedya.com)

Boş bir fotoğraf studyosu ve bir kadın obje kullanılarak yapılan bu çalışmalar photoshop ile neler yapılabileceğinin güzel ve faydalı da bir kanıtı aynı zamanda.

7. 1. Sayısal Görüntü Teknolojisinin Temel Kuralları

Geleneksel illüstrasyon, çizim ve boya malzemeleri kullanılarak renk pigmentlerinin kağıt ya da farklı yüzeyler üstündeki etkileşimiyle gerçekleşir. Ancak, bilgisayar ortamında düzenlenmiş bir görüntü büyüteç ile büyütüldüğünde görüntünün “piksel” olarak adlandırılan kareciklerden oluştuğu görülür. Tüm sayısal görüntülerin en küçük parçası olan noktacıklara piksel denir. İngilizce de resim parçası anlamına gelen “picture element” birleşik kelimesinden çıkarılmıştır. Piksel, picture (resim) kelimesinin kısaltması olan pix ve element (parça) kelimesinin ilk iki harfinden (el) oluşmaktadır. Pikselin Türkçe’si gözek olarak adlandırılmaktadır.

Bir piksellik görüntünün renk paletinde kaç renk olduğu tamamen görüntünün derinlik adı verilen özelliği ile ilgilidir. Bir piksel için bir bit derinlik tahsis edilmişse bu piksel ya 1 ya da 0 değerini alabilir. Böylece bir pikselin alabileceği renk sayısı 2’dir. 8 bit derinliğinde olan bir görüntünün kaç renk alabileceği, diğer soruda olduğu gibi 8 bit’in alabileceği olasılıklar ile sınırlıdır. 8 bit’in alabileceği değerler $2^8 = 256$ ile sınırlıdır. Böyle bir durumda 1 piksel için tahsis edilmiş olan bellek alanı 1 byte olacaktır. 2x2’lik ve 8 bit derinliğindeki bir görüntü 4 byte, 3x2 piksel boyutunda ve 8 bit derinliğindeki bir görüntü 6 byte belleğe gereksinim duyar. Bir piksel için tahsil edilmiş 8 bit farklı biçimlerde kullanılabilir. Örneğin siyahtan

beyaza kadar bir skalayı temsil ediyorsa 8 bitlik 256 ton gri skala bir görüntü elde edilmiş olur. Eğer 256 değer her biri için görüntü içerisinde sık kullanılan gerçeğe yakın renklerden biri temsili değer olarak seçilmişse, bu durumda indekslenmiş renk skalasından söz edebiliriz.

Gerçeğe yakın görünmesine rağmen bazı renkler ölçekte bulunan en yakın renk ile değiştirilmiştir. Böyle bir kayıp tahsis edilen bit sayısının azlığından doğmuş olup, her piksel fazla bellek ayrılarak aşılabilmektedir. Renklerin gerçek yaşamda olduğu gibi görünmesi için yeşil, kırmızı ve mavi renklere birer byte (8 bit) ayırmak gerekir böyle bir görüntünün derinliği (3 byte) 24 bit'dir. 24 bitlik görüntünün temsil edebildiği renk sayısı 2^{24} 'tür, bu da, 16.777.216 (16 milyon) renk eder. Böyle bir görüntüde 2×2 piksel boyutundaki bir görüntü 12 byte bellek alanına gereksinim duyar. 2×3 boyutundaki bir görüntü 18 byte bellek alanı gerektirir.

Bilgisayar grafiğinde bir diğer önemli nokta da çözünürlük faktörüdür. Çözünürlük değerini ifade ederken uluslar arası değerlendirmede "ppi" (pixel per inch) birim olarak kullanılmaktadır ve bir inch'e (2.54 cm) düşen piksel sayısını gösterir. Buna göre, yüksek çözünürlüklü görüntü, düşük çözünürlüklü bir görüntüden daha çok piksel sayısı içerir. Yüksek çözünürlük değerine sahip bir görüntüyü düşük bir çözünürlük değerine çevirdiğimizde, görüntüde kırıklar oluşması ile çözünürlük faktörünün önemini görebiliriz. Buna karşın, vektör tabanlı görüntü yazılımları, yaratılan bir görüntünün matematiksel formülünü yaratıp büyütme ve küçültmelerde çözünürlük değerini kendiliğinden belirler. Bilinmesi gereken bir diğer faktör de "anti-aliasing"dir. Bitmap tabanlı görüntüler dörtgen piksellerden oluşmaktadır. Bitmap görüntülerde eğimli çizgiler varsa bu hatların kırık görülmesine sebep olur. Kırık hatların görünmemesi için yazılımlar, köşeli kenarları gerçeğe daha çok benzetmek için çizginin farklı tonlarında pikseller ile doldurularak bu sorunu çözülebilir.

7. 2. Görüntü Formatları

Masaüstü yayıcılığın tüm alanlarında dosya transferi yazılım ve işletim sistemleri arasındaki belge alışverişi yönünden önem taşır. Bir çalışma bu biçimde başka

yazılım ve işletim sistemlerine taşınıp, değerlendirilebilir. Ayrıca belirli çalışmalar belirli görüntü formatlarında kaydedilmesi gerektiği için (Web ortamında kullanılan GIF ve JPEG formatları gibi) bu formatların özelliklerinin kullanıcı tarafından bilinmesi bir zorunluluktur. Bilgisayar ortamında illüstrasyon çalışmalarında sıkça kullanılan Bitmap görüntü formatları şunlardır:

7. 2. 1. Amiga IFF (Amiga Interchange File Format):

Commodore Amiga sistemlerinden görüntü aktarımı için kullanılan formatdır. Electronic Arts gibi bazı firmalar oyun grafiklerinde amiga iff'yi kullanmaktadır (Grafik Formatı, 2008).

7. 2. 2. Bitmap:

Bir görüntü alanını ve her bir pikselin rengini belirler. GIF ve JPEG, Bitmap içeren grafik görüntü dosya tipine iyi birer örnektir. Bitişlem kökeni nedeni ile farklı yerlerde farklı anlamlarda kullanılan bir kelime.

Windows işletim sistemleri ile gelen resim işleme programları, görüntüleri bmp adında aslında hiçbir avantajı olmayan bir bitişlem formatında kaydederler.

Sadece siyahlardan ve beyazlardan oluşan tek bitlik görüntülere bazı görüntü işleme programlarında Bitmap denmektedir. Bu görüntülerde ara renkler yoktur, az yer kaplar, faks veya grafik amaçlı kullanım için uygundur.

7. 2. 3. GIF (Graphics Interchange File):

Grafik dosyalarını sıkıştırmak ve böylece veri aktarma zamanından tasarruf etmek amacıyla CompuServe tarafından yaratılmış bir grafik formatıdır. Web dokümanlarında sık sık kullanılır. Az sayıda renk içeren dokümanlarda oldukça iyi sıkıştırma sağlama, animasyonlarda zamanlama ve farklı boyutlardaki resimleri bir arada tutma desteği, saydam renk tanımlanması bu formatı popüler yapan nedenlerdendir.

7. 2. 4. EPS (Encapsulated Postscript):

Postscript[2] sayfa tanımlama dilini kullanan, tüm renk modlarını ve bit sayılarını destekleyen görüntü formatıdır. EPS genellikle masaüstü yayıncılıkta kullanılmaktadır. EPS olarak düzenlenmiş çalışmalarda beyaz alanlar boş olarak tanımlanır.

7. 2. 5. EPS TIFF Preview:

EPS ve TIFF olarak açılabilen, düşük çözünürlüklü (72 dpi[3]) ön izleme formatıdır.

7. 2. 6. JPEG (Joint Photographic Expert Groups):

Renkli görüntüleri sıkıştırmakta kullanılan bir tekniktir. Sıkıştırma oranı fazla yüksek değildir ve sıkıştırılan görüntü tekrar açıldığında bir miktar detay kaybı söz konusudur.

7. 2. 7. PCX:

PC Paintbrush programı tarafından kullanılan grafik dosya formatıdır.

7. 2. 8. PICT File:

Masaüstü yayıncılıkta kullanılan tüm yazılım ve platformların desteklediği yüksek çözünürlüklü Machintosh bilgisayarların kullandığı görüntü formatıdır.

7. 2. 9. PSD (Photoshop Document):

Adobe Photoshop yazılımına özel bir formattır. Formatı farklı işletim sistemleri ve uygulamalar arasında dosya değiş tokuşu sırasında kolaylık sağlamaz. PSD çok sayıda alfa kanalının, path'i ve katmanı desteklemektedir. PSD dosyaları; siyah-beyaz, indekslenmiş renk, gerçek renk, RGB, CMYK, CIE Lab modellerini, 1, 2, 4, 8, 16, 24 bit seçeneklerinden biriyle destekler. Çalışma sırasında oldukça uygun olan PSD, işlerin matbaa ve internet paylaşımı için uygun değildir. Ayrıca bu formatın sıkıştırma opsiyonu yoktur.

7. 2. 10. TIFF (Tagged Image File Format):

EPS ve PICT ile birlikte tüm platformlarda en yaygın olarak kullanılan 32 bit destekli görüntü formatıdır. TIFF üzerinde LZW (Lempel Ziv Welch) olarak görüntü sıkıştırma sistemi geliştirilmiştir. Her noktanın pozisyonu ve tonu dosya içerisinde yer alır. Böylece grafik yazılımları resmi basabilir ya da görüntüleyebilir. Bu saklama özelliğinden dolayı TIFF dosyaları büyük dosyalardır.

Freehand ve Illustrator gibi yazılımlar ise, çalışmalarını kendi özgün formatlarında oluşturulur, ancak yazılımların export seçenekleri ile çalışmalarını herhangi bir bitmap görüntü formatına dönüştürmek mümkündür.

7. 3. Renk Modelleri

Temel kabul edilen 3 renk modeli vardır. Bunlar; LAB, RGB, CMYK'dır. Bunlara ait renk bilgilerini HSL içerir. Bu modellere ek olarak Pantone (spot), Tire (Bitmap ve Grayscale), Dublex (Duotan) biçimlendirmeler vardır.

7. 3. 1. LAB:

Commission Internationale d'Eclairage kurumunun renk standardı olarak 1976'da CIE Lab (lightness, a,b) ismiyle tanımlanmıştır ve üç kanalı içerir. Bu kanallar Lightness, A kanalı (kırmızı –yeşil arası renk geçişleri) ve B kanalından (mavi-sarı arası renk geçişleri) oluşur. Bu modda çalışıldığında lightness kanalında gri renk değerlerini bozmaksızın çalışmanın açıklık ve koyuluk değerine müdahale edilebilir. Lab color biçiminde bir belge diğer modlara problemsiz dönüştürülebilir.

7. 3. 2. RGB:

Ölçülebilen renklerin baskı ortamına taşımada filtre görevi görerek, renklerin kanallara ayrılması işini üstlenir. RGB'yi oluşturan renkler sırasıyla Red (Sarı + Kırmızı), Gren (Mavi + Sarı), Blue (Kırmızı + Mavi). Genellikle tarayıcılar (scanner) görüntüleri bilgisayar ortamına RGB modda aktarırlar. Çalışmalarımızı bitirince çalışmayı CMYK moda çeviririz. Çünkü RGB kanallarla oluşturulan bir çalışmayı ofset makineleri basamaz. Bunun nedeni; RGB modda her kanal iki

renkten oluşmasıdır.

7. 3. 3. CMYK:

Dört renk üzerine kurulmuş bir modeldir. Bu mod baskı standardı olarak geliştirilmiştir. Kağıda aktarılan mürekkep miktarı arttıkça renk koyulaşır. Boya mantığının doğasından dolayı bazı renklerin kesin üretimi mümkün değildir.

7. 3. 4. HSL:

Bu model renkleri control etmek için ve düzenlemek adına kullanılır. Hue, saturate ve lightness gibi özellikleri vardır. Hue; rengin özünü, saturate; rengin doygunluğunu, matlığını ve parlaklığını, lightness ise; rengin ışımını açıklık ve koyuluğunu denetler.

7. 3. 5. PANTONE:

Tek yüzey renk düzenine pantone denir. Spot renk olarakta adlandırılır. Baskı aşamasında ekstra renklerle basılır. İki ayrı pantone rengi üst üste basılmaz. Çünkü ne tür sonuç alınacağı bilinemez. Ayrıca CMYK çalışılmış bir işe kısmi spot renk uygulamaları (Altın, gümüş yıldız vb.) yapılabilir.

7. 3. 6. GRAYSCALE:

Sadece siyah kanaldan oluşur ve siyah-beyaz olarak adlandırılır. CMYK'nın siyahıyla eşdeğer değildir. Tüm renklerin birleşimiyle oluşan bir siyahtır.

7. 3. 7. DUATONE:

Sadece 'grayscale' olarak düzenlenmiş çalışmalarda uygulanabilecek bu modda, çalışmaya RGB ve CMYK olarak, ya da Pantone renk skalasından spot renkler eklenebilir. Duotone modunda bir çalışma CMYK ve RGB modlarına dönüştürülebilir.

7. 4. Yazılımlar

7. 4. 1. Yazılım Kategorileri

Bilgisayar grafiğinde yazılımlar üç ana grupta toplanır;vektörel, bitmap ve üç boyutlu modelleme yazılımları. Vektörel ve bitmap yazılımının doğrudan kullanım alanı iki boyutlu illüstrasyon çalışmalarıdır. Üç boyutlu modelleme yazılımları geleneksel çizim mantığından farklıdır. Görüntü ögesinin üç boyutlu bir düzlemde matematiksel modellenir. Modelleme yazılımları üç boyutlu sunum gerektiren tv grafikeri, animasyon , mimari, mühendislik , tıp gibi alanların çalışmalarında kullanılır.

7. 4. 1. 1. Vektör Düzenini Kullanan Yazılımlar

Macromedia Freehand, Adobe Illustrator ve Corel Draw gibi yazılımlar bu gruba girmektedir. Bu yazılımlar, özellikle amblem ve logotype gibi grafik diline daha yakın olan çalışmaların yanı sıra illüstrasyon alanında da başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. Vektör sistemini kullanan yazılımlar Adobe tarafından geliştirilen PostScript sayfa tanımlama dilini kullanırlar.

Vektörel bir yazılımla yaratılmış bir çalışmayı söz konusu programların içinde “anahtar çizgi” moduna çevirdiğimizde, çalışmanın üst üste bindirilmiş ya da iç içe girmiş kapalı alanlar ve çizgilerden oluştuğunu görebiliriz. Yazılımlar normal serbest çizim düzeninden farklı olarak, çalışmayı bir bütün olarak değil, parçalar halinde oluşturmamızı öngörür.

7. 4. 1. 2. ‘Bezier Eğrileri’ Sistemi

Fransız matematikçi Bezier tarafından bulunan bu eğimli çizgi düzeni, tüm vektör yapıllı grafik ve üç boyutlu modelleme yazılımlarında kullanılmaktadır. Temel olarak bu sistem seçili iki nokta arasında yer alan yön çizgilerinin aynı iki nokta arasındaki çizginin eğim ve yönünü belirlemesidir. Bezier eğrileri postscript sayfa tanımlama dilinin tüm dökümandaki görüntü öğelerinin kenar çizgilerini matematiksel formüllerle tanımlaması olarak da açıklanabilir.

7. 4. 1. 3. Piksel Düzenini Kullanan Yazılımlar

'Raster Graphics' bir yazılım türüdür. İsmi İngilizceden almıştır. Raster Graphics; masaüstü yayıncılıkta görüntü işleme, illüstrasyon, kolaj ve renk düzenleme gibi görsel amaçlarla kullanılan bir yazılım türüdür. Temel özelliği ise çözünürlük faktörüne dayandırılmasıdır.

Görüntünün vector yapılı yazılımlardan farklı bu kategorideki yazılımlarda çalışmalar, klasik serbest çizim tekniklerine daha yakın biçimde yapılabilir. Bu gruba giren yazılımlara örnek olarak; Photoshop, Macromedia X-Res, Fractal Design Painter ve Live Picture programlarını gösterebiliriz.

İllüstrasyon çalışmalarında kolaj türü uygulamalarda görüntülerin istenilen çözünürlük taraması ve başlamadan önce dökümana gereken çözünürlük değerinin verilmesi gerekir. Çünkü Bitmap yazılımlar çözünürlük değerini tanır, bu yüzden çalışmanın niteliği açısından önemlidir. Bu yüzden illüstrasyon çalışmalarında ve kolaj türü uygulamalarda görüntülerin gereken çözünürlükte taraması ve çalışmaya başlamadan önce boş dökümana gereken çözünürlük değerinin verilmesi gerekir.

SONUÇ

Bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiş illüstrasyon çalışmalarının, illüstrasyonun görüntü ögesi olarak kullanılmasını gerektiren her alanda kullanılabileceği görülmektedir.

Dijital illüstrasyonun son yıllarda gördüğü ilginin artması, kullanıldığı alanların artışıyla paralel gitmektedir. Dijital illüstrasyon belgesi, olayları canlandırıcı, betimleyici özelliklerini karşıladığı gibi, hızlı üretim sürecine de karşılık vermektedir.

Bilgisayar ortamında gerçekleştirilen illüstrasyon uygulamalarının bir illüstratöre sunduğu en önemli avantaj, kısa sürede çalışma üstünde alternatifleri değerlendirebilme ve klasik illüstrasyon tekniklerine oranla daha çok değişiklik yapabilme olanaklarıdır. Bilgisayarla çalışan bir illüstratör, bu avantajı kullanarak yazılımlar üstündeki yeteneğiyle ilişkili olarak yaratıcılığını klasik uygulamalarına oranla daha geniş biçimde kullanabilmektedir.

Bilgisayarda gerçekleştirilen bir illüstrasyon, kullanılan yazılımın olanakları doğrultusunda tamamen kendine özgü sonuçlar vermektedir. Bu yüzden dijital illüstrasyonun sunduğu olanaklar diğer illüstrasyon teknikleri ve araçlarına bir alternatif olarak değil, bağımsız bir uygulama ortamı olarak görülmesi gerekmektedir.

Dijital illüstrasyon, yaratıcılığı kullanmada yardımcı bir araç olarak da düşünülebilir. Tamamen bilgisayar ortamında yapılan çalışmaların yanında klasik yöntemlerle yaratılmış çalışmaların da bilgisayar ortamında değişikliklere uğratılabilmesi ve taslakların bilgisayar ortamına aktarılıp yeniden düzenlenebilmesi, bu işlevi açıkça ortaya koymaktadır.

Bilgisayarda çalışmanın illüstratöre kazandırdığı en önemli avantajlar arasında, illüstrasyonda geleneksel yöntemlerle uzun bir süreyi kapsayabilen yaratım süreci ve renk düzenlemesi bilgisayarın kullanımı ile kısalmıştır. Bununla beraber görüntü kaybı olmadan çoğaltma, uzun yıllar saklama imkanı ve birçok illüstrasyon tekniğini bir arada kullanma olanağını sanatçıya sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- BECER, E., (2006). İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi, Ankara.
- BEKTAŞ, D., (1992). Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- COMAMALA, J. T., (1993). Guvaş Resim Tekniği, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- GIKOW, J., (1991). Graphic Illüstration In Black and White, Design Pres, New York.
- KILIÇKAN, H., (1992). Resim, Taç Yayınevi, İstanbul.
- KINIK, M., (2006). Grafik Tasarım 1, Gerhun Yayıncık, Ankara.
- PARRAMON, M.J., (1999). Çizim ve Resim Sanatı, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- TANSUĞ, S., (1973). Resim Kılavuzu, Milliyet Yayınları, İstanbul.
- TEPECİK, A., (2002). Grafik Sanatlar, Detay ve Sistem Ofset, Ankara.
- TURANİ, A., (2006). Sanat Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- DURMAZ ÖMER, İstanbul'un 100 Grafik Tasarımcısı ve İllüstratörü , Kültür A.Ş. Yayınları, İstanbul, 2011.
- TÜRK GRAFİK SANATI TARİHİ 211GS0127 Ankara, 20

Makaleler

- İŞLER, A. (t.y.), Yazılı Ders Materyallerinde İllüstrasyon Kullanımının Dayandığı Temel İlkeler ve Sağladığı Katkıları. Erişim: 8 Ocak 2008 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/157/isler.html>.

Tezler

- DİKEÇ, L., (2004). İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarında Kullanılan Kitap Resimleri (İllüstrasyonlar) Teknikleri ve Öğrenmeye Katkısı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.
- KEŞ, Y. (2001). Görsel İletişimde İllüstrasyonun Kullanım Alanlarına Kuramsal Bir Yaklaşım, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler

Enstitüsü, Resim Anasanat Dalı, Isparta.

TUNA, S., (1997). İlkokuma ve Yazma Öğretiminde İllüstrasyondan Faydalanma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Resim-İş Eğitimi Anasanat Dalı, Ankara.

ÖZKAN K. Mustafa, Türkiyede Siyasal Reklam Ve Siyasi Afişler, T.C.Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü, Lisans Tezi,Isparta.

AKDENİZLİ Fuat, 1960 Sonrası Türk Grafik Tasarımında Ulusal Üslup Sorunsalı, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı Sanatta Yeterlilik Tezi, İzmir, 2008.

ALTIOK Feray,Fotoğraf Sanatının Grafik Sanatındaki Üretime Etkisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Grafik Bölümü, Lisans Tezi, Isparta , 2001.

GÜRSÖZLÜ Suat,Reklam Sektöründe İllüstrasyon ve Fotoğraf Kullanımının Tasarım Çözümlerinde Gerekliği ve Nedenleri,Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Ana Sanat Dalı,Yüksek Lisans Tezi, İstanbul , 2006.

İnternet

WIKIPEDIA, (t.y.). Dijital İllüstrasyon.

WIKIPEDIA, (t.y.). Guaj Boya Tekniği.

WIKIPEDIA, (t.y.). Minyatür Sanatı.

ahmetatangrafiktasarim.blogspot.com.tr

mimarimedya.com.tr

old.erlbim.com.tr/bilgibankasi/illustrasyon-teknikleri

erlbim.com.tr

www.pinterest.com

www.mimarimedya.com

www.gurcanozkan.com

www.ihaphulusi.gen.tr

www.osmanlisanati.com

www.megep.meb.gov.tr

www.wikiart.org/en

www.gorselsanatlar.org

Röportaj Rastgele, BAK Dergisi Sayı:16

[1] Fotoğraftan baskı klişesi elde etmek için uygulanan her türlü yöntem.

[2] PostScript daha çok masaüstü yayıncılığında kullanılan bir sayfa tanımlama dili ve bir programlama dilidir.

[3] İnç'e düşen nokta vuruşu.